

ARCHEOLOGIENOTA 2023L143
Boortmeerbeek - Kerkweg

DEEL I - VERSLAG VAN RESULTATEN

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES
RAPPORT 105

Atelier Ilse Roovers G&R BV

Bergstraat 39

2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver

0495 / 88 72 88

© Atelier Ilse Roovers

ROOVERS I. 2023: Archeologienota 2023L143 Boortmeerbeek-Kerkweg, *Archeologische studies* 105, Onze-Lieve-Vrouw-Waver.

Illustratie voorblad: detail uit de kaart van Sgrooten Christian uit 1573, *Nobilissimus Brabantiae ducatus, qui Mosa et Schaldi fluminibus orbiculariter fere circumscibitur et includitur*, een kaart van de Nederlanden.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve mij de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken. Deze uitgave mag niet zonder bronvermelding worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Atelier Ilse Roovers aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ARCHEOLOGIENOTA 2023L143

Verkaveling Boortmeerbeek - Kerkweg

DEEL I - VERSLAG VAN RESULTATEN

Ilse Roovers

Onze-Lieve-Vrouw-Waver
2023

Inhoudstafel

DEEL I : VERSLAG VAN RESULTATEN

1	INLEIDING	5
1.1	Administratieve fiche	5
1.2	Introductie	6
1.3	Methodiek en indeling	9
2	BESCHRIJVING VAN DE GEPLANEDE WERKZAAMHEDEN	10
2.1	Huidige toestand.....	10
2.2	Nieuwe toestand.....	12
3	BUREAUSTUDIE	16
3.1	Landschappelijke context	16
3.2	Archeologische context	23
3.3	Historische context	28
3.3.1	Toponymie en historische bronnen	28
3.3.2	Cartografische bronnen	28
3.3.3	Topografische kaarten NGI en luchtfotografie.....	32
3.4	Controleboringen.....	37
4	SYNTHESE.....	42
4.1	Conclusies uit de bureaustudie en waardebeoordeling	42
4.2	Impact.....	43
4.3	Kans op kennisvermeerdering	43
4.4	Advies	44
5	SAMENVATTING.....	45
6	BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES	46
7	LIJST VAN FIGUREN	47
8	LIJST VAN FOTO'S.....	48

1 INLEIDING

1.1 Administratieve fiche

Project	Archeologienota Boortmeerbeek-Kerkweg	
Projectcode	2023L143	
Geplande ingreep	Stedenbouwkundige handeling	
Oppervlakte terrein	ca. 3.617 m ²	
Oppervlakte bodemingreep	ca. 3.617 m ²	
Wetgeving	De wetgeving met betrekking tot de archeologie: het onroerend erfgoed decreet van 12 juli 2013 en het onroerend erfgoed besluit van 16 mei 2014, die voor archeologie in werking traden op 1 juni 2016, gewijzigd op 18 juli 2017 en met terugwerkende kracht toepasbaar vanaf 1 juni 2017.	
Gemeente	Boortmeerbeek	
Provincie	Vlaams-Brabant	
Arrondissement	Leuven	
Kadastrale gegevens	1 ^{ste} afdeling, sectie E, perceel 300A, 259D, 262S, 263K, 263N, 263M, 266F	
Bounding Box	X	Y
	164979.5	185816.7
	164101.9	185736.3
Autorisatie	Ilse Roovers, OE/ERK/Archeoloog/2019/00032	
Auteur	Ilse Roovers	
Onderzoekstermijn	December 2023	
Trefwoorden	Archeologienota, bureaustudie, Zandleem- en Leemstreek.	

1.2 Introductie

De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een stedenbouwkundige handelingen. Het plangebied is gelegen aan Kerkweg 2-4 in Boortmeerbeek. Het project omvat de percelen Boortmeerbeek, 1ste afdeling, sectie E, percelen 300A, 259D, 262S, 263K, 263N, 263M, 266F. Het terrein heeft een oppervlakte van ca. ca. 3.617 m². De percelen zijn volgens het Gewestplan gelegen in woongebied.

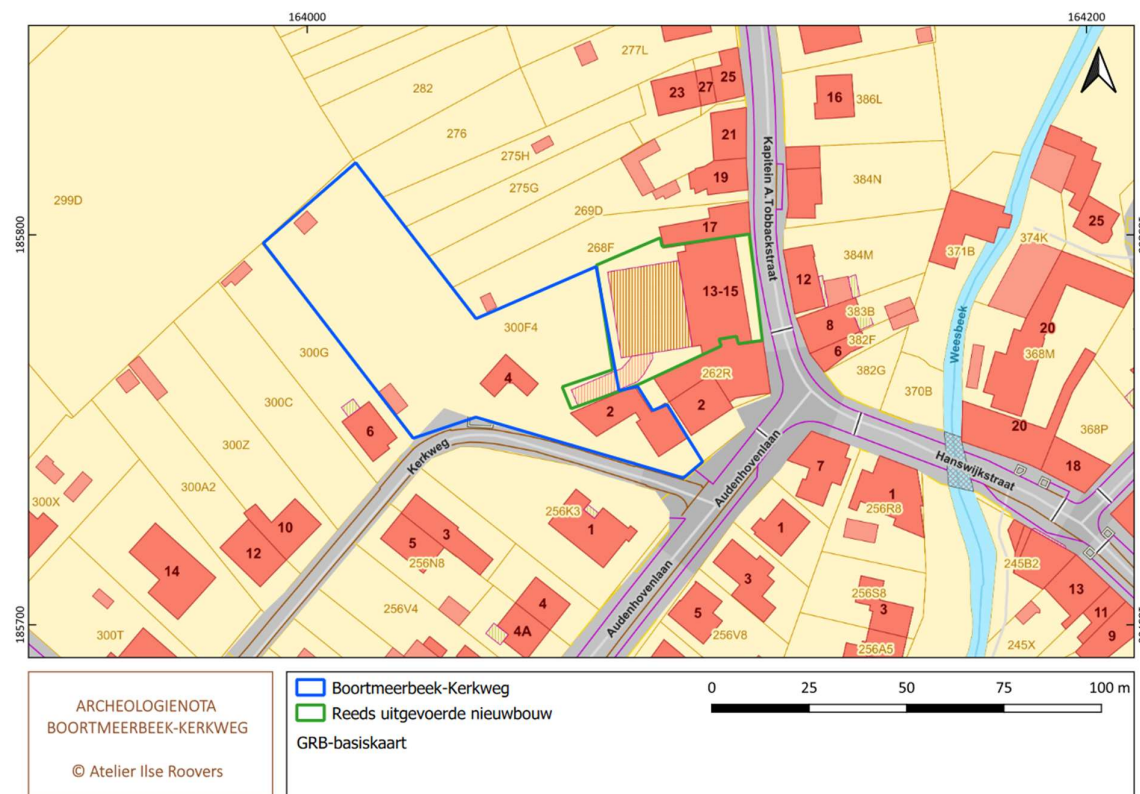
Het project omvat sloop van bestaande structuren en een nieuwbouwproject. Voor de uitvoering van de geplande stedenbouwkundige handelingen dient de initiatiefnemer een omgevingsvergunning aan te vragen. In navolging van artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12.07.2013 wordt hier een archeologienota aan toegevoegd.

Voor dit terrein werd reeds in 2020 een archeologienota opgemaakt waarvan akte is genomen op 16-08-2020, raadpleegbaar op <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/15669>.

Deze archeologienota houdt een archeologisch vooronderzoek in en bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een verslag van de resultaten van het bureauonderzoek waarin het terrein archeologisch gewaardeerd wordt. Op basis van deze resultaten worden in het tweede deel de maatregelen uitgewerkt naar aanleiding van de geplande bodemingrepen.

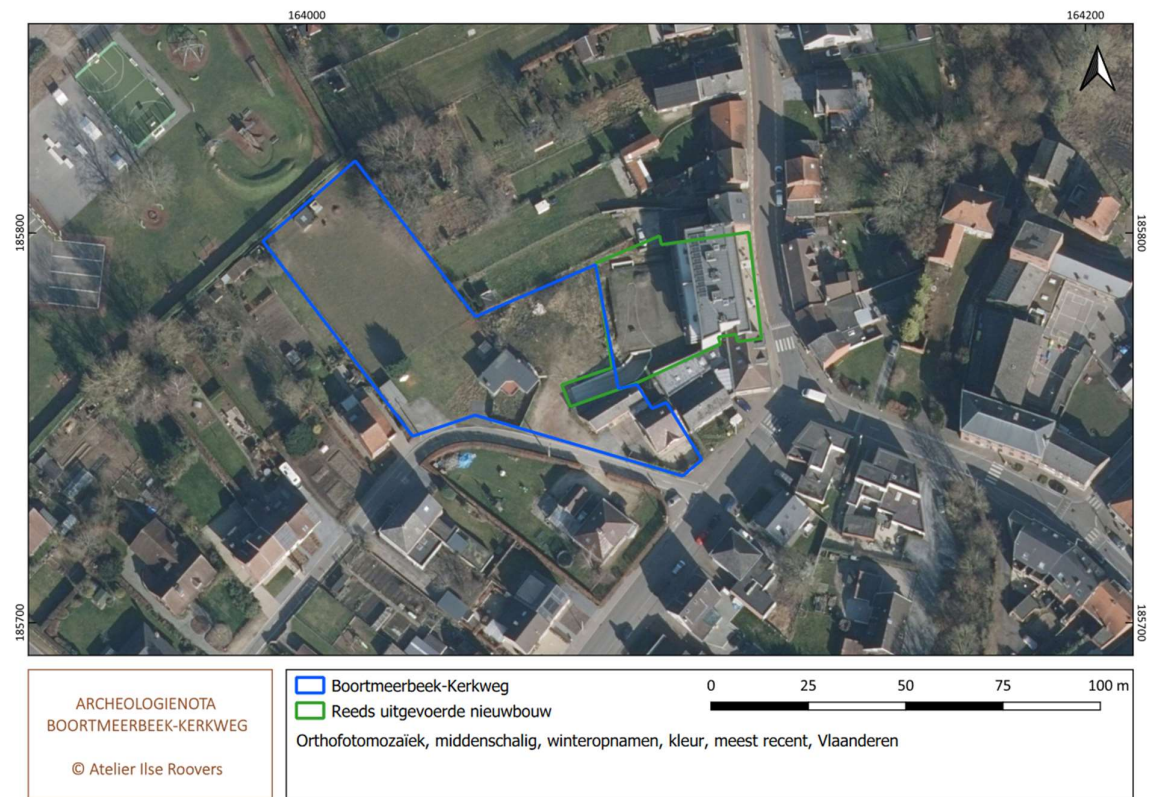
Figuur 1: Situering van het terrein op de topografische kaart (bron: geopunt.be)

Figuur 2: Het plangebied op het Grootchalig Referentie Bestand. Reeds uitgevoerde fase van het bouwproject op de aangrenzende percelen in het groen (bron: geopunt.be)

Figuur 3: Situering van het plangebied op het terrein (bron: geopunt.be)

Figuur 4: Situering van het terrein op recente luchtfoto (bron: geopunt.be)

1.3 Methodiek en indeling

METHODIEK

Het doel van deze bureaustudie is het plangebied Boortmeerbeek - Kerkweg archeologisch te evalueren op basis van de bestaande bronnen en de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed te bepalen. De **archeologienota ID 15669** van 2020 is de **basis van deze bureaustudie**.

Omdat de initiatiefnemer momenteel een nieuwe aanvraag indient voor het bekomen van een omgevingsvergunning voor de geplande stedenbouwkundige handeling, herschrijven we hoofdstuk 2 -waarin we de **bodemimpact** van de geplande werken toelichten- in functie van de **nieuwe definitieve plannen**.

KAARTEN

De kaarten zijn opgemaakt in QGIS 3.24. De datasets zijn afkomstig van de geoloketten van Federale en Vlaamse overheden. De schalen waarop de kaarten zijn aangemaakt, worden aangepast in functie van de context waarin het plangebied wordt getoond.

OVERZICHT VAN DE ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE PERIODEN

Volgens de huidige spelling worden historische perioden en woorden waarmee we de tijd indelen geschreven met een kleine letter. De regel geldt voor courante teksten. In gespecialiseerde publicaties kan ervan worden afgeweken. Wij verkiezen om deze woorden met een kleine letter te schrijven.

Periode	Tijd in jaren
Nieuwste tijd	19 ^{de} eeuw - heden
Nieuwe tijd	16 ^{de} eeuw – 18 ^{de} eeuw na Chr.
Middeleeuwen	5 ^{de} eeuw – 15 ^{de} eeuw na Chr.
Late middeleeuwen	13 ^{de} eeuw – 15 ^{de} eeuw na Chr.
Volle middeleeuwen	10 ^{de} eeuw - 12 ^{de} eeuw na Chr.
Vroege middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^{ste} eeuw – 9 ^{de} eeuw na Chr.
Vroege middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^{de} eeuw – 8 ^{ste} eeuw na Chr.
Vroege middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^{de} eeuw na Chr.
Romeinse tijd	57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd	800 - 57 voor Chr.
Late ijzertijd	250 - 57 voor Chr.
Midden ijzertijd	475/450 - 250 voor Chr.
Vroege ijzertijd	800 - 475/450 voor Chr.
Bronstijd	2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (jonge steentijd)	5300 - 2000 voor Chr.
Finaal neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.
Laat neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.
Midden neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.
Vroeg neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	tot 10 000 voor Chr.

Figuur 5: Overzicht van de archeologische en historische perioden (bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen)

2 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANEDE WERKZAAMHEDEN

2.1 Huidige toestand

Het terrein heeft een oppervlakte van ca. 3.617 m². In de **oostelijke zone** van het terrein bevinden zich twee woningen met bijgebouwen, Kerkweg 2 en 4, die gesloopt zullen worden. De tuinzones zijn thans braakliggend en werden gebruikt als bouwwerf voor de realisatie van de eerste fase van dit bouwproject dat in 2020-2021 is uitgevoerd op de aangrenzende percelen van dit plangebied. Ten oosten van Kerkweg 2 bevindt zich de inrit naar de parkeerkelder onder de meergezinswoning K. Tobbackstraat 11-15, de eerste fase van het bouwproject. De **westelijke zone** is een weiland, in gebruik als dierenweide.

Foto 1: Oostelijke zone van het plangebied - Kerkweg 2. Centraal op achtergrond: de inrit van de parkeerkelder onder de meergezinswoning K. Tobbackstraat 11-15 (reeds uitgevoerde eerste fase van het bouwproject op de aangrenzende percelen)(foto AIR)

Foto 2: De inrit van de parkeerkelder onder de meergezinswoning K. Tobbackstraat 11-15 (reeds uitgevoerde eerste fase van het bouwproject op de aangrenzende percelen)(foto AIR)

Foto 3: Oostelijke zone van het plangebied - tuinzone Kerkweg 2-4, in gebruik als bouwwerf (foto AIR)

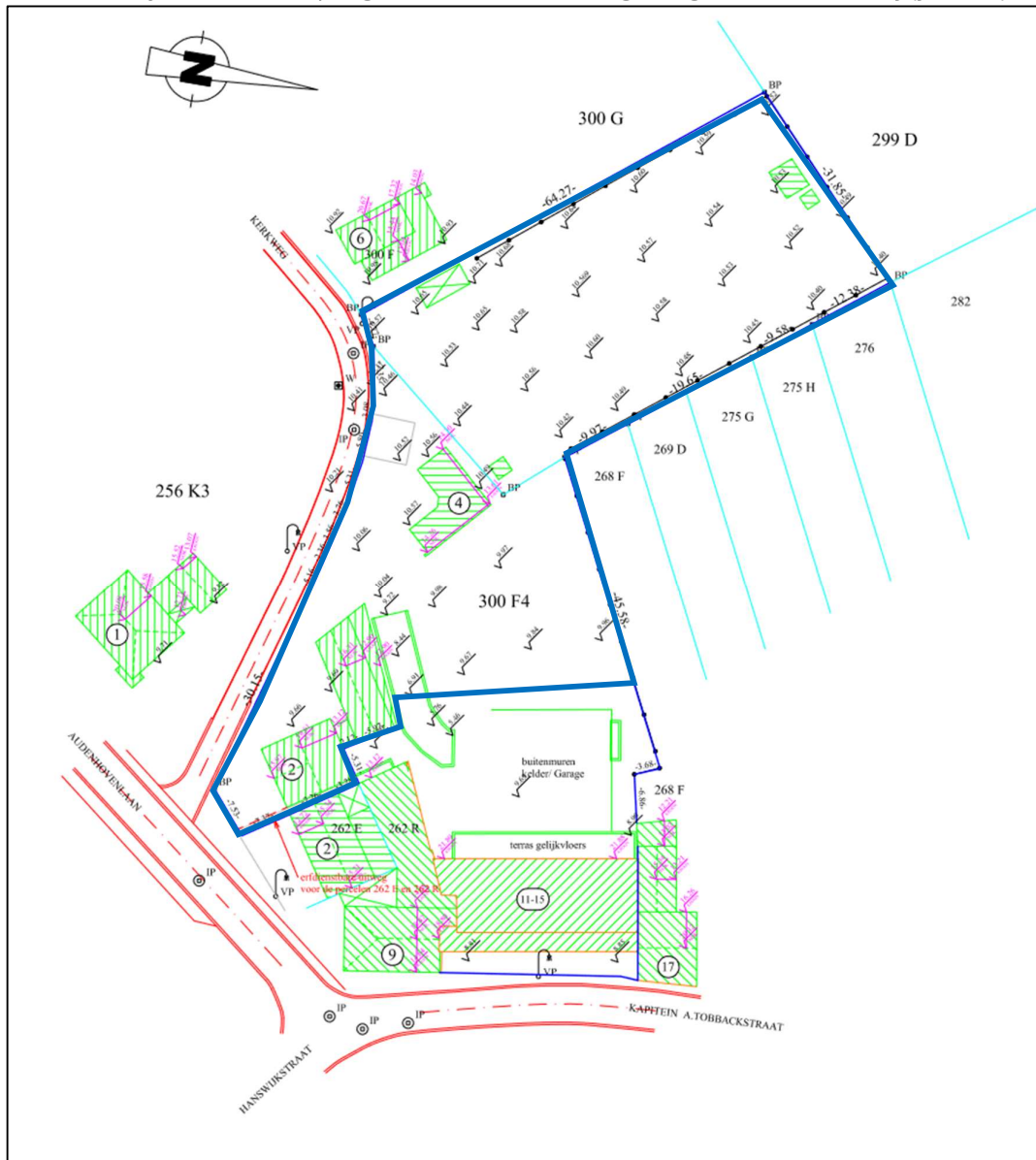
Foto 4: Oostelijke zone van het plangebied - Kerkweg 4, te slopen woning (foto AIR)

Foto 5: Westelijke zone van het plangebied – dierenweide met stal (foto AIR)

Foto 6: Westelijke zone van het plangebied – tuinzone Kerkweg 4, in gebruik als bouwwerf (foto AIR)

Figuur

6: Plan bestaande toestand (bron: opdrachtgever)

2.2 Nieuwe toestand

De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een stedenbouwkundige handeling. De aanvraag betreft sloop en nieuwbouw.

SLOOP

Voorafgaand worden alle bestaande structuren gesloopt:

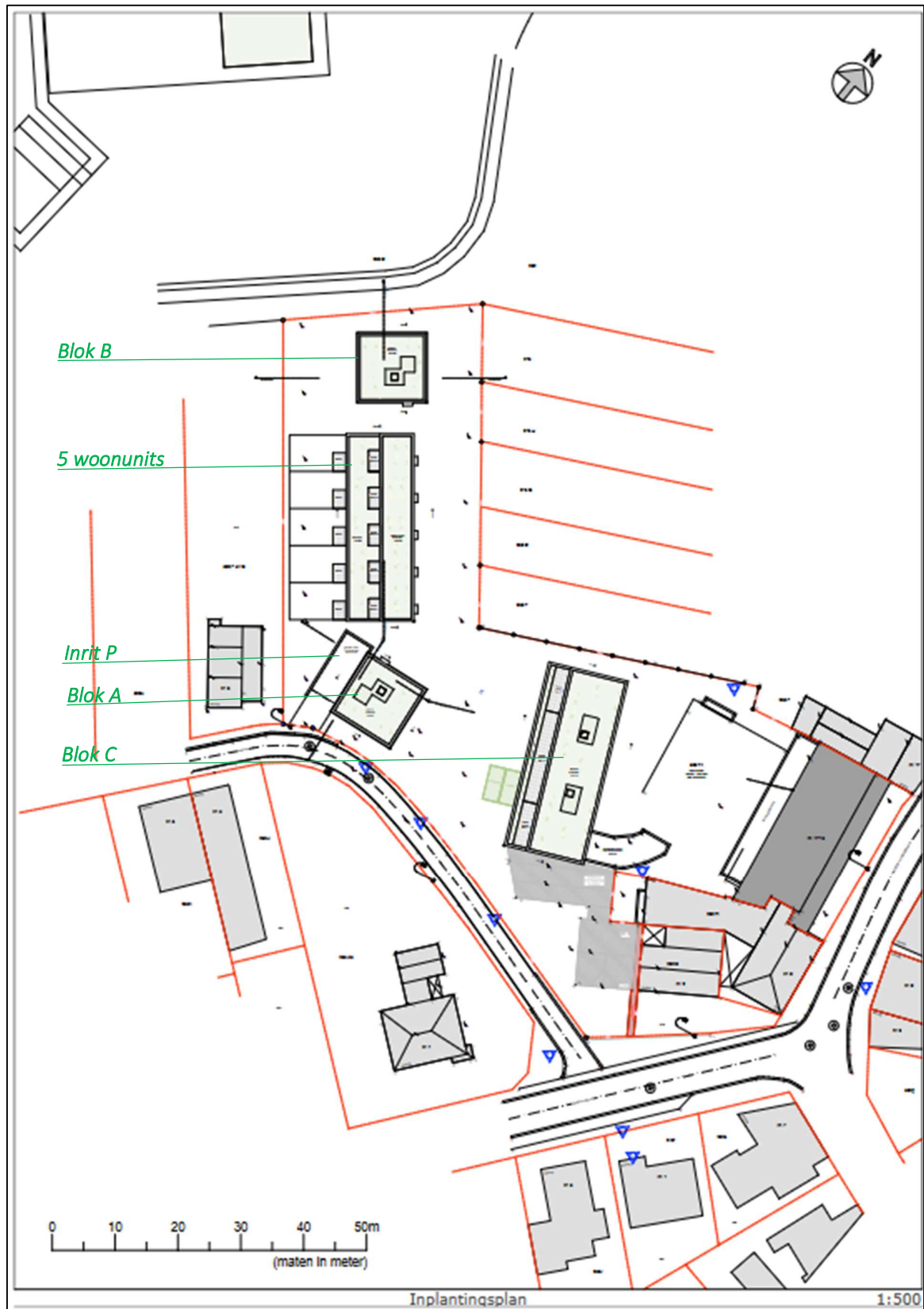
- Bestaande woning met garage, verhardingen en nutsvoorzieningen t.h.v. Kerkweg 2 op perceel 262S. De woning is niet onderkelderde, de diepte van de bestaande funderingen en verhardingen zijn niet gekend.
- Bestaande woning met garage, verhardingen en nutsvoorzieningen t.h.v. Kerkweg 4 op perceel 259D. De woning is niet onderkelderde, de diepte van de bestaande funderingen en verhardingen zijn niet gekend.
- Stal op perceel 300A. De stal is niet gefundeerd.
De woningen zijn niet onderkelderde, de diepte van de bestaande funderingen en verhardingen zijn gekend.

NIEUWBOUW

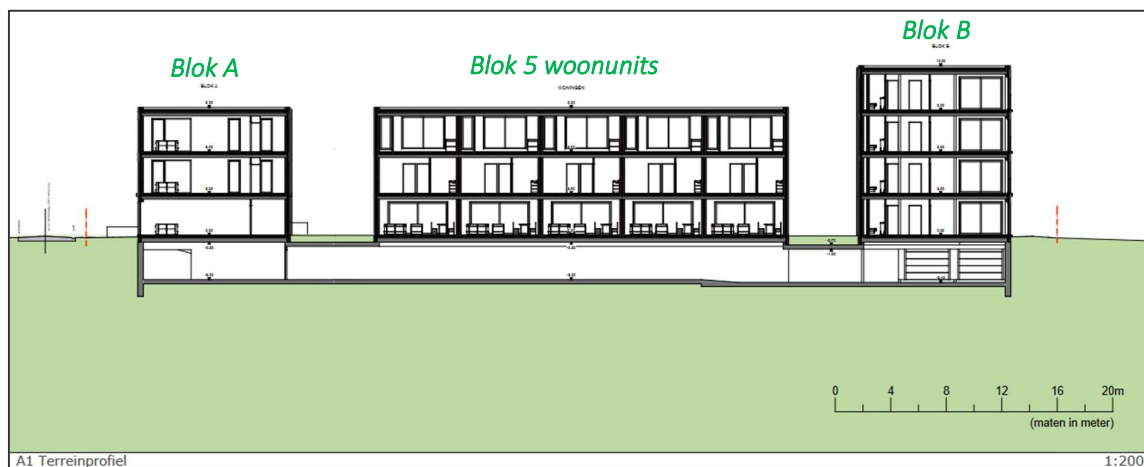
Na de sloop wordt de nieuwbouw gepland van drie woonblokken A-B-C, vijf woonunits met parkeergarage, bijhorende nutsvoorzieningen en omgevingsaanleg.

Onder blok A, het woonblok met 5 woonunits en blok B komt een gemeenschappelijke kelder met een vloerniveau op 320 cm -mv. Ook Blok C wordt onderkelderde, de kelder zal aansluiten op de parkeergarage van het appartementsblok K. Tobbackstraat 11-15. Het vloerniveau van de kelder onder blok C zal 520 cm -mv bedragen.

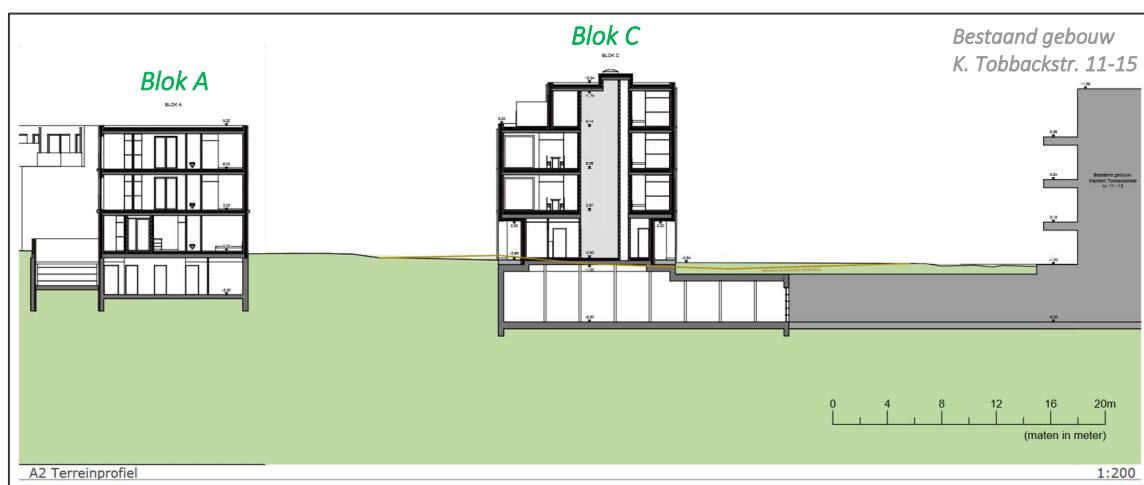
Bij de archeologische evaluatie van stedenbouwkundige handelingen wordt rekening gehouden met de effectieve bodemimpact van de geplande werken. Voor dit plangebied houdt de bodemimpact voor sloop en nieuwbouw het oppervlak van het terrein in. De diepte van de bestaande bodemverstoringen bedraagt vermoedelijk ca. 100 cm -mv voor verwijdering van bestaande funderingen en ca. 50 cm -mv voor de sloop van de bestaande verhardingen. De aanleg van de nieuwbouw met kelders zal een bodemimpact hebben van ca. 400 tot 500 cm -mv.

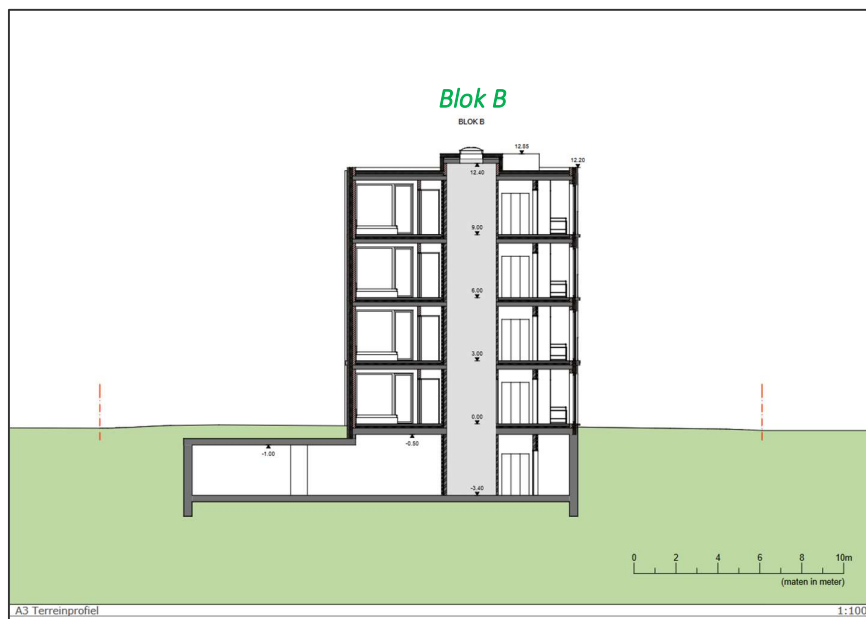
Figuur 7: Plan nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)

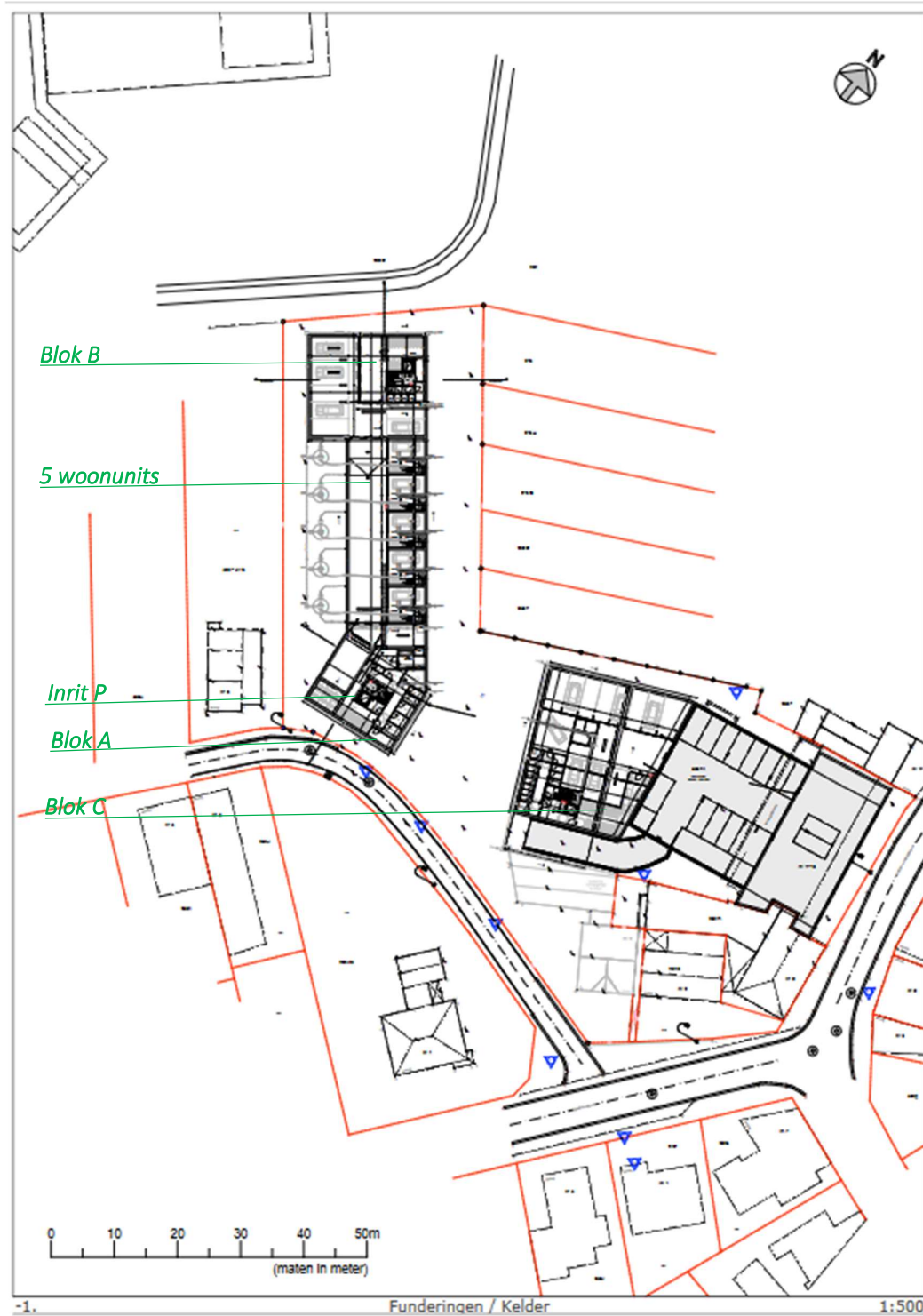
Figuur 8: Terreinprofiel nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)

Figuur 9: Terreinprofiel nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)

Figuur 10: Terreinprofiel nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)

Figuur 11: Niveau -1 (bron: opdrachtgever)

3 BUREAUSTUDIE

Het archeologisch bureauonderzoek heeft als doel om op basis van deze informatie de archeologische waarde van het plangebied in te schatten en te bepalen hoe daarmee moet omgegaan worden in het kader van de toekomstige bodemingrepen¹.

De bureaustudie bestaat uit: (1) de beschrijving van de aardkundige kenmerken van het plangebied op basis van de geologische, de bodemkundige en de topografische gegevens, (2) de inventarisatie van de archeologische context waarin de archeologische voorkennis en de gegevens van de Centrale Archeologische Inventaris worden doorgelicht en (3) de studie van de historische context met aandacht voor de cartografie en de luchtfotografie met betrekking tot het plangebied. Tevens voeren we een terreinverkenning uit waarbij we enkele boringen uitvoeren om een beeld te krijgen op de bewaringstoestand van de bodem. In de tekst wordt vermeld waar de **refereren aan archeologienota ID 15669** van 2020.

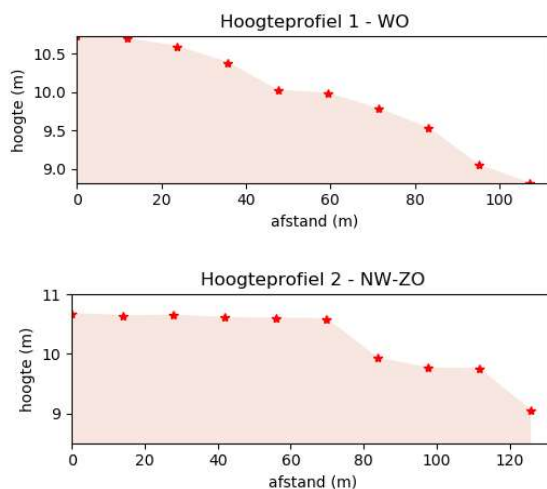
3.1 Landschappelijke context

Zie archeologienota ID 15669, p. 15-21.

TOPOGRAFISCHE SITUERING / DIGITAAL HOOGTEMODEL

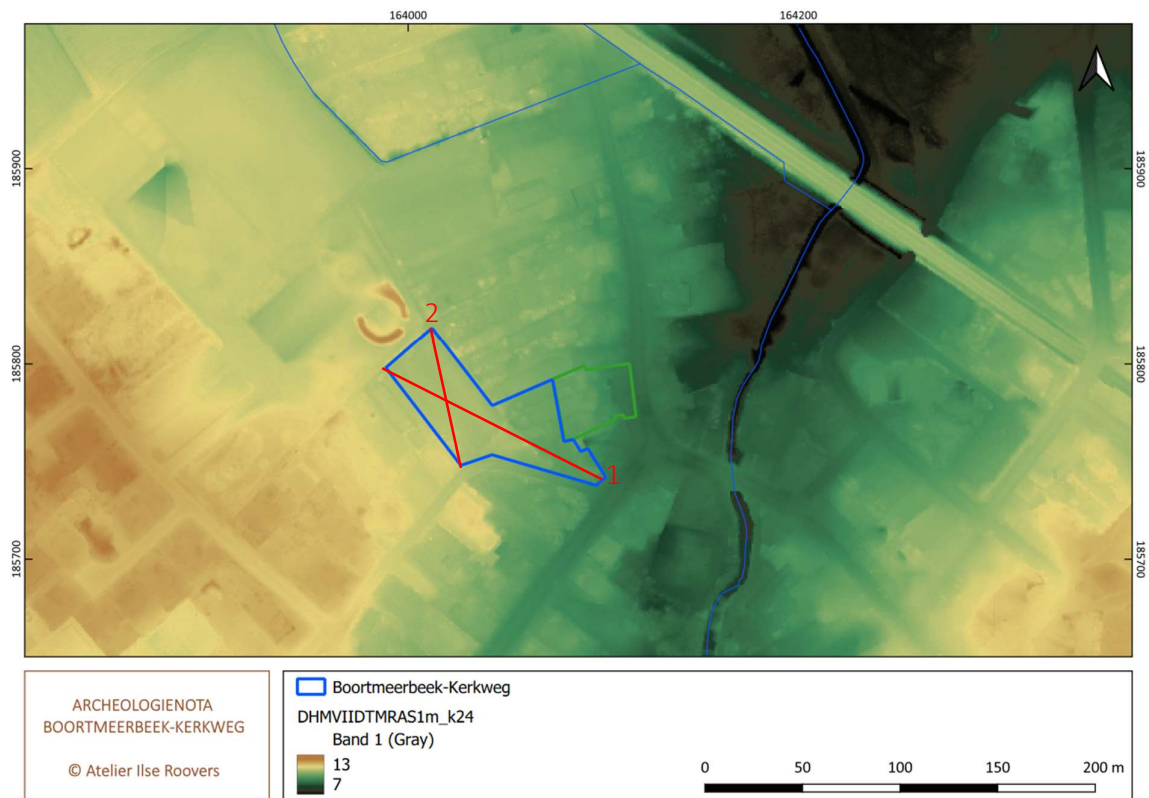
Het projectgebied is centraal gelegen in de gemeente Boortmeerbeek op ca. 230 m ten zuidoosten van het dorpsplein ter hoogte van de hoek Kapitein Tobbackstraat – Audenhovenlaan – Kerkweg. De toegang tot het project is voorzien via de Kerkweg, een zijstraat van de Audenhovenlaan. Het terrein ligt langs de noordzijde van de Kerkweg.

De Molenbeek of Weesbeek stroomt op ca. 65 m ten oosten van het plangebied en watert af naar het noorden, en heeft een hoogteverloop tussen 8.82 en 10.72 m TAW. Het plangebied helt af naar het oosten, in de richting van de waterloop. Het NW deel, dat een klein plateau vormt op ca. 10.70 m TAW, komt overeen met de weide op kadastraal perceel 300A. Op 1.3 km ten zuidoosten van het plangebied, ter hoogte van het *Kruisveld*, stijgt de hoogte naar 12.94 m TAW. Het laagst gemeten punt bedraagt 5.82 m op ca. 1.4 km in noordelijke richting nabij de Dijle.

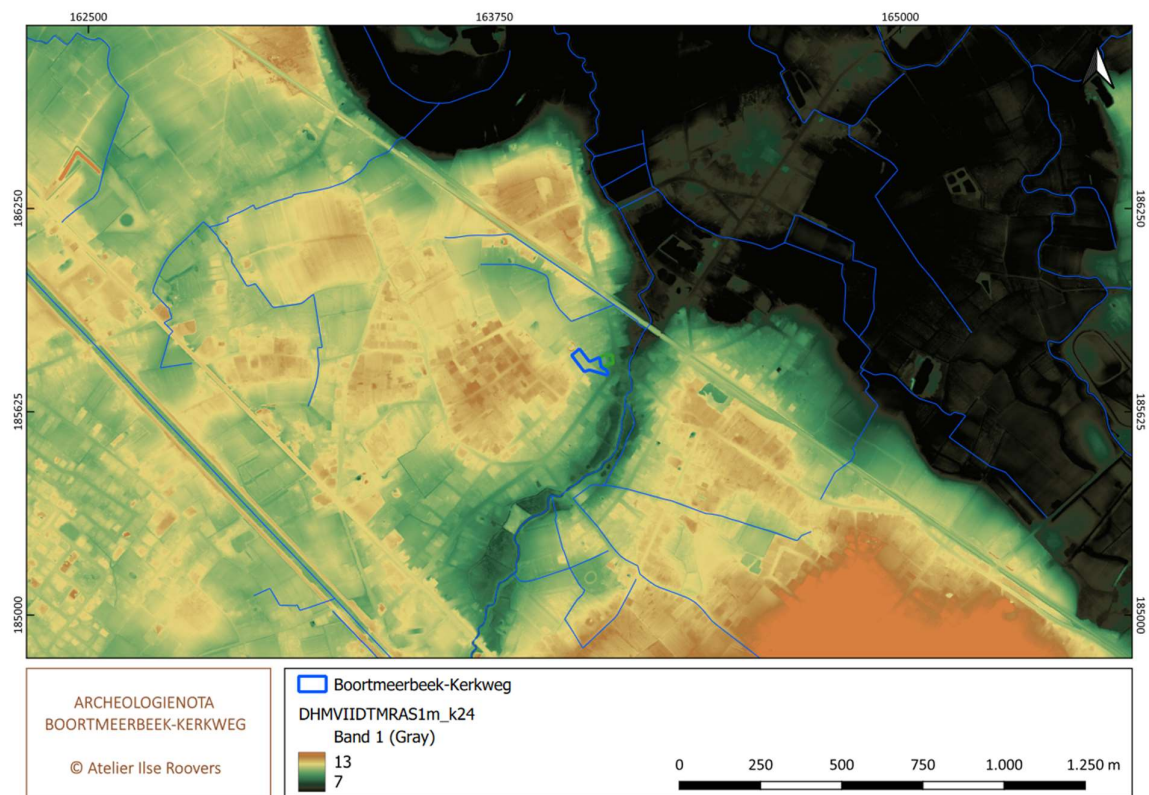

Figuur 12: Boortmeerbeek-Kerkweg: hoogteprofiel 1 met WO doorsnede, hoogteprofiel 2 met NW-ZO doorsnede.

¹ Code van Goede Praktijk, p. 48-50.

Figuur 13: Plangebied op het LIDAR/Digitaal Hoogtemodel II. Hoogteprofielen 1 en 2 in het rood (bron: geopunt.be)

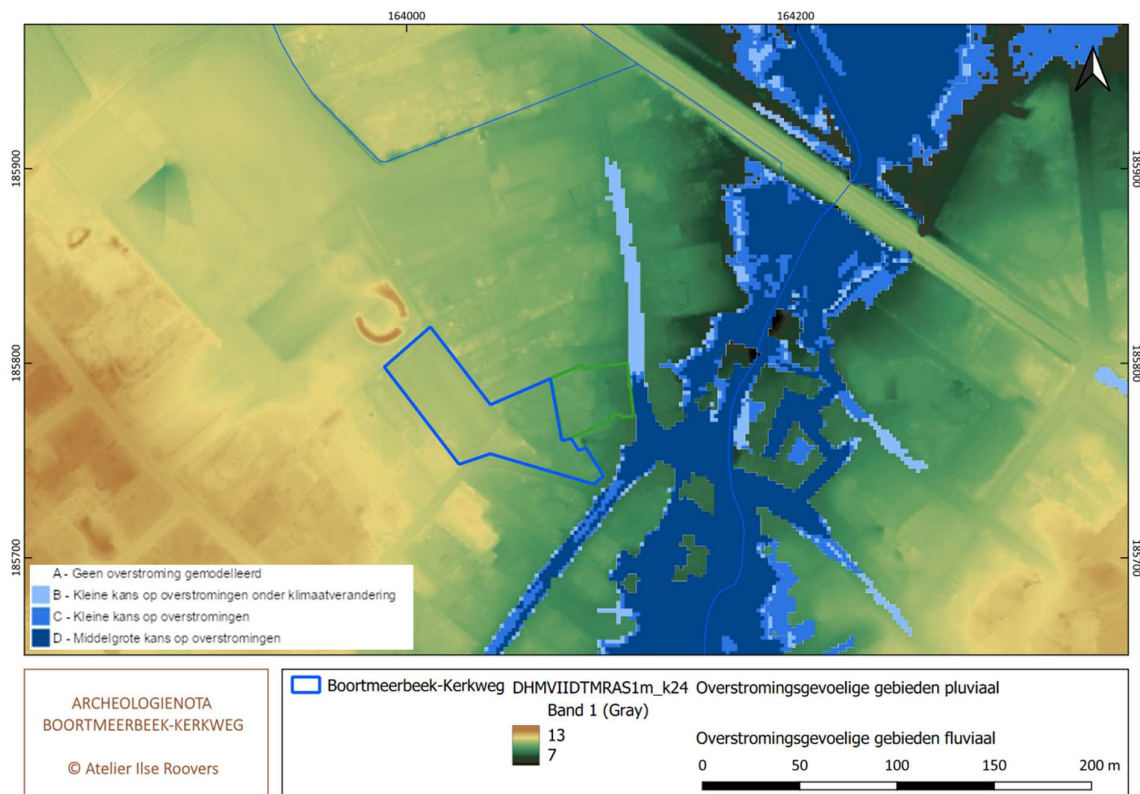
Figuur 14: Plangebied op het LIDAR/Digitaal Hoogtemodel II (bron: geopunt.be)

LANDSCHAPPELIJKE EN HYDROGRAFISCHE SITUERING

Geografisch gezien bevindt het plangebied zich in de Zandleem -en Leemstreek. Het noordelijk deel van Boortmeerbeek bevindt zich in de Dijle-Gete-Demeras. Geomorfologisch ligt Boortmeerbeek nabij de alluviale vlakte van de Dijle. Het projectgebied bevindt zich nabij een hoger gelegen terrein op ca. 1.4 km ten zuiden van de rivier.

Het terrein ligt in het deelbekken van de Leibeek-Weesbeek-Molenbeek dat behoort tot het Dijlebekken, stroomgebied van de Schelde. Het terrein is niet overstromingsgevoelig.

De Molenbeek of Weesbeek stroomt op 60 m ten oosten van het projectgebied in noordelijke richting en mondt uit in de Dijle. Ca. 800m ten noordwesten stroomt de Dambeek en de Bieststraatbeek in noordelijke richting, ze wateren af naar de Dijle via de oude Dijle.

Figuur 15: Plangebied op de kaart van overstromingsgevoelige gebieden (bron: geopunt.be).

TERTIAIRGEOLOGIE

Volgens de Tertiairgeologische kaart² is het plangebied gelegen in een regio met afzettingen van de **formatie van Maldegem** (Ma). De formatie bestaat uit afwisselende lagen marien zand en klei. De lagen bestaan uit grijsig, glauconiethoudend fijn zand en grijsblauwe, glauconiethoudende zware klei. Ter hoogte van het plangebied bevinden zich afzettingen die behoren tot het **lid van Ussel** (MaUr) die dateren uit de overgangszone van het eoceen naar het oligoceen, ca. 42 tot 37 miljoen jaar geleden. Algemeen bestaat de lithologische opbouw van het lid van Ussel uit bleke, min of meer silthoudende fijne zanden met glauconiet en mica's en plaatselijk schelpen³.

QUARTAIRGEOLOGIE

Op de Quartairgeologische kaart op schaal 1/200.000 komt in het plangebied het **profieltype 3a** voor waarbij er drie verschillende afzettingen worden onderscheiden (Figuur 11)⁴.

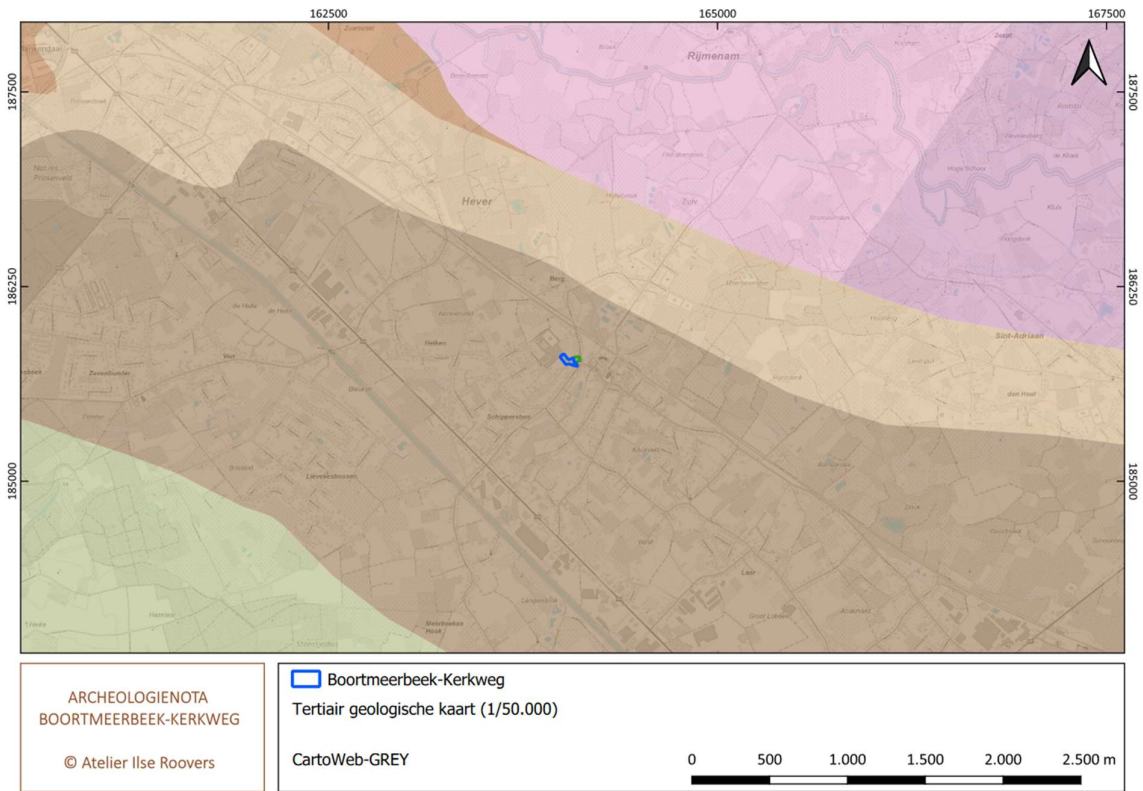
- **FH** : de bovenste laag zijn fluviale of rivierafzettingen uit het holoceen en mogelijk laat-weichseliaan.
- **ELPwD** : daaronder bevinden zich eolische- of windafzettingen van zand tot silt uit het weichseliaan, de laatste ijstijd (116.000 tot 11.700 jaar geleden, dit is de laatste fase van het Pleistoceen) en ook uit het Vroeg-Holoceen, ca. 11.700 tot 10.600 jaar geleden. De afzettingen uit het weichseliaan zijn dekzanden en/of stuifzanden. De Holocene afzettingen zijn stuifzanden. De vorming ervan wordt toegeschreven aan de grote ontbossingen en het plaggen van de heidegebieden. Door het steken van plaggen verdwijnt namelijk de bodem of de begroeiing met verstuingen van de resterende sedimenten tot gevolg. In deze windafzettingen hebben zich vervolgens podzolen ontwikkeld. Deze eolische afzettingen kunnen voorkomen in combinatie met hellingsafzettingen (**HQ**). Hellingsafzettingen zijn afspoelingssedimenten die onder optimale omstandigheden van plots intense wateraanvoer als gevolg van de ondoordringbaarheid van de grond door verzadiging, uitdroging of vries en dooi ontstaan.
- **FLPw** : Dit zijn fluviale afzettingen van het weichseliaan.

In de nabijgelegen zones van het projectgebied is **profieltype 3** gekarteerd. De bovenste laag **FH** van rivierafzettingen uit het Holoceen en mogelijk Laat-Weichseliaan is hier niet aanwezig.

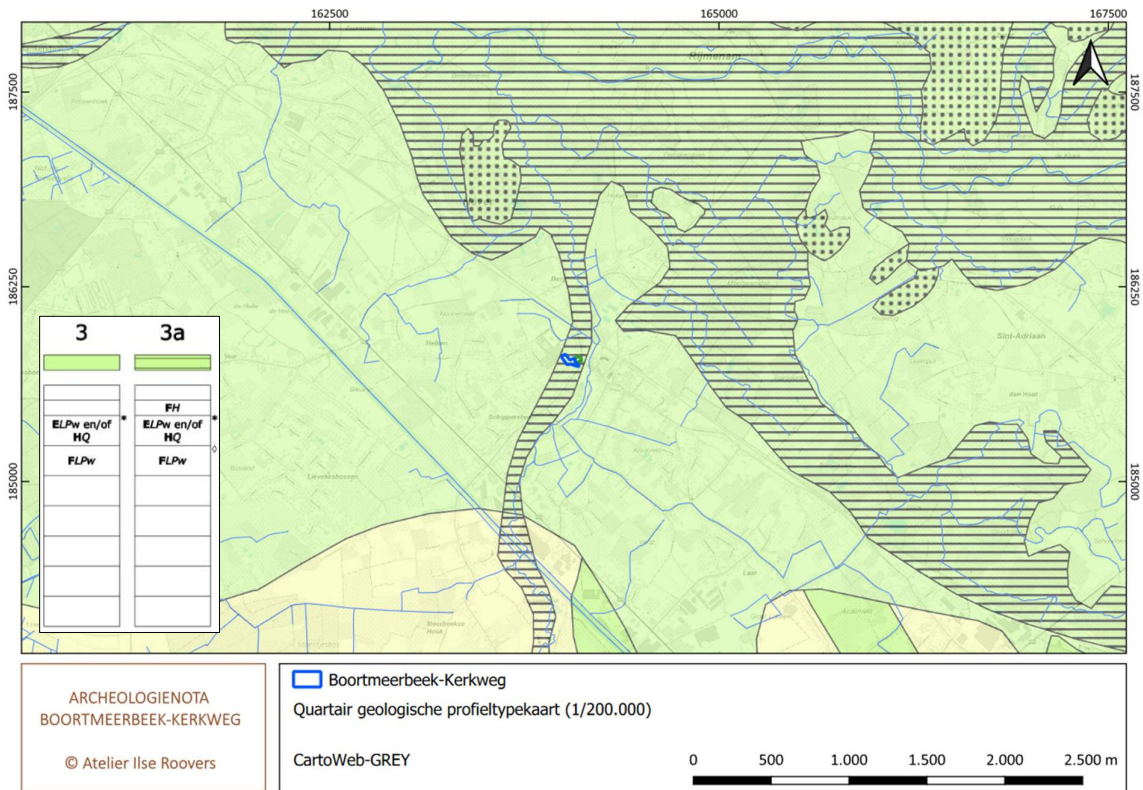
² www.dov.vlaanderen. Legende bij de Geologische kaart van België, Vlaams Gewest: Aarschot, kaartblad 24.

³ SCHILTZ. M., VANDENBERGHE N. & GULLENTOPS 1993, p. 14.

⁴ www.milieuinfo.be: zie legende bij de Quartairgeologische kaart opgemaakt door Bogemans F. in 2006. https://www.milieuinfo.be/dms/d/d/workspace/SpacesStore/bfe684da-3d64-4cb9-9380-664482740c80/quartair_legende.pdf

Figuur 16: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart 1/50.000 (bron: dov.vlaanderen.be)

Figuur 17: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (bron: dov.vlaanderen.be).

BODEMKUNDE

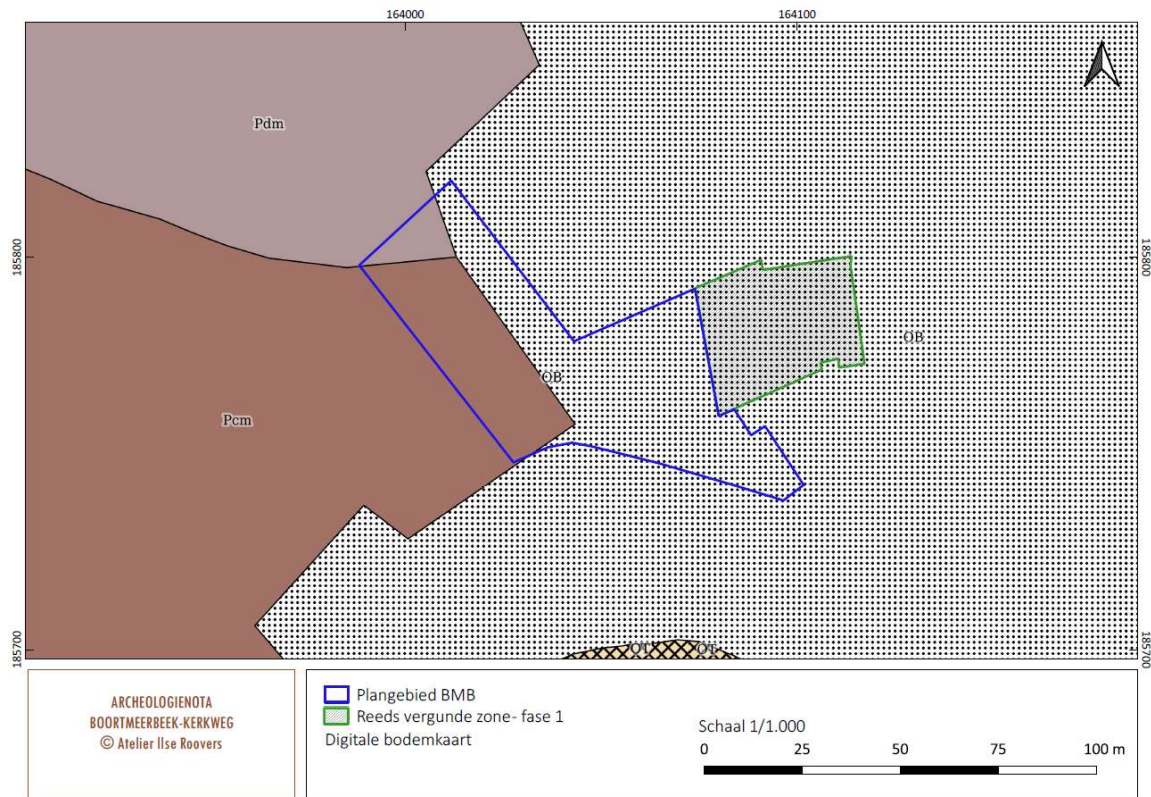
In het plangebied zijn drie bodemtypes gekarteerd:

- **OB: bebouwde zone.**
Vaak is het bodemprofiel verstoord door de aanwezige of naburige bebouwing. Het komt ook voor dat in de zones die als OB zijn gekarteerd, toch gaaf bewaarde bodems worden aangetroffen.
- **Pdm: matig natte, lichte zandleemgronden met diep antropogene humus A horizont.**
Dit bodemtype behoort tot plaggenbodems en heeft een diepe antropogene humus A-horizont. Deze is meer dan 60 cm dik en rust meestal op een verbrokkelde podzol B-horizont waaronder een sterk gegleyifieerde C-horizont voorkomt. De roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm. Deze bodem heeft een hoge voorjaarswaterstand. Het overtollige water moet in het voorjaar afgeleid worden door middel van greppels. De zomerwaterstand is optimaal. Pdm is geschikt voor alle teelten, het oogstrisico is gering. Het is een late, traag opdrogende grond, die op een speciale wijze moet bewerkt worden. De bodem is geschikt voor intensieve en veeleisende teelten.
- **Pcm: matig droge licht zandleemgronden met diepe antropogene humus A horizont.**
Deze bodem is een gelijkaardige plaggenbodem als de Pdm, maar is droger. De humeuze bovengrond rust meestal op een verbrokkelde Podzol B-horizont of gaat onmiddellijk over op een zandsubstraat. De waterhuishouding is goed in de winter, echter droogtegevoelig in de nazomer.

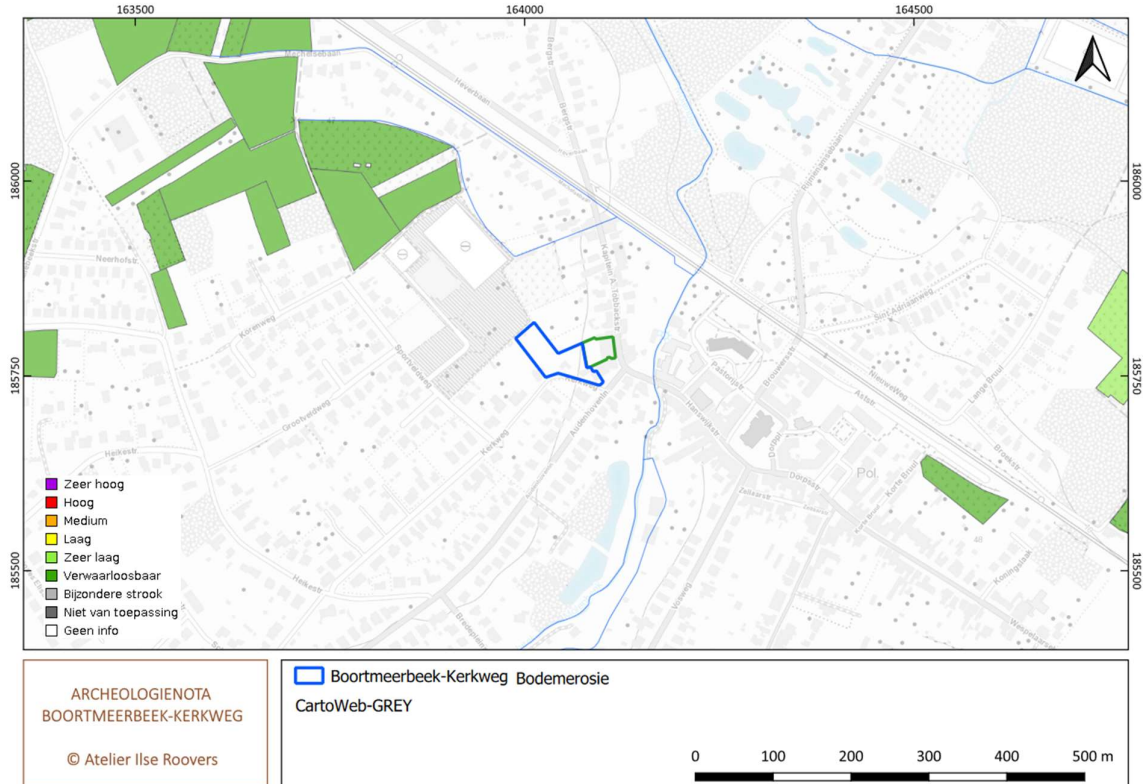
Plaggenbodems komen vaak voor nabij oude woonkernen of hoeven. Vanaf de middeleeuwen werden de zand- en zandleemgronden verrijkt met een mengsel van mest uit de stal en plaggen uit de heide. Hierdoor verhoogde de akker geleidelijk. De afdekkende pakketten van een plaggenbodem die zo ontstaan, kunnen ervoor zorgen dat archeologische bodemsporen goed bewaard blijven, aangezien ze door de ophoging buiten het bereik kunnen blijven van de ploeg.

De bodemerosie binnen het plangebied is niet gekend. Nabijgelegen gronden zijn verwaarloosbaar tot zeer laag erosiegevoelig. We veronderstellen dezelfde lage erosiegevoeligheid voor het plangebied waardoor de kans relatief laag is op het aantreffen van microdepressies. Het bodemgebruiksbestand toont weiland en akkerland voor het westelijke deel van het perceel en bebouwing voor de oostelijke zone langs de Kapitein Tobbackstraat. De kaart wordt niet opgenomen in dit rapport vanwege de slechte kwaliteit van het GIS-bestand.

We besluiten dat het terrein op een hoger gelegen terrein ligt op ca. 1.4 km ten zuiden van de Dijle. Het plangebied helt af in de richting van de Molenbeek, die op 60 m van het plangebied in noordelijke richting stroomt. Het terrein is niet overstromingsgevoelig. De aanwezige bodemtypes zijn OB, Pdm en Pcm. OB wijst op een verstoorde bodem. Het komt ook voor dat in de zones die als OB zijn gekarteerd, toch gaaf bewaarde bodems worden aangetroffen. Pdm en Pcm zijn plaggenbodems. Het zijn zandleembodems die enkel verschillen in de drainageklasse van matig nat tot matig droog. Plaggenbodems zijn archeologisch interessante bodems. De eventuele bewaring onder de antropogene humuslaag van oudere sites en grondsporen is afhankelijk van de mate waarin de begraven bodem is opgenomen in de akkerlagen.

Figuur 18: Plangebied op de digitale bodemkaart (bron: geopunt.be)

Figuur 19: Plangebied op de potentiële bodemerosiekaart. Lichtgroen = zeer laag, groen = verwaarloosbaar erosiegevoelig, grijs = niet van toepassing, wit = geen info (bron: geopunt.be)

3.2 Archeologische context

Zie archeologienota ID 15669, p. 22-26.

PLANGEBIED

Het plangebied ligt niet in een vastgestelde of afgebakende archeologische zone of een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. De Centraal Archeologische Inventaris (verder: CAI) vermeldt binnen het plangebied de volgende vindplaatsen.

- **ID 165410: Boortmeerbeek en Hever**
Ter hoogte van het plangebied is een verdedigingselement aangeduid uit de 18de eeuw. Hierbij wordt vermeld dat een tijdelijk militair kampement van Maarschalk Maurice de Saxe aanwezig was. De linie loopt door Hever, Boortmeerbeek, Wespelaar en Tildonk.
- **ID 1347: Boortmeerbeek - Kasteel van Oudenhoven/Grootveld⁵**
Het plangebied overlapt gedeeltelijk met een alleenstaande hoeve met walgracht die hier wordt gesitueerd⁶ en het kasteeldomein. Datering: Volle en Late Middeleeuwen.

OMGEVING

In een straal van 1.5 tot 2 km rond het plangebied zijn verschillende vindplaatsen geregistreerd die we chronologisch bespreken. Lithisch materiaal wordt aangetroffen wat erop wijst dat de prehistorische jager-verzamelaar dit deel van de Dijlevallei bezocht. De CAI bevat informatie over vondsten die dateren uit het mesolithicum en neolithicum.

- **ID 88: Boortmeerbeek-Hever - Kallebeekweg**
Vondstconcentraties van o.a. pijlpunten tijdens veldprospecties tussen 2005-2007. Datering: neolithicum.
- **ID 89: Boortmeerbeek-Hever – Nonnenveld I**
Vondstconcentraties van silex artefacten tijdens veldprospecties tussen 1998 en 2005. Datering: laat-mesolithicum en neolithicum.
- **ID 1679: Haacht - Hollaken II/Sint-Adriaan**
Losse vondst van een silex afslag en een werktuig. Datering: steentijd, verder onbepaald.
- **ID 164985: Boortmeerbeek - Bieststraat I**
Losse vondst van een silex afslag. Datering: steentijd, verder onbepaald.
- **ID 20027: Boortmeerbeek-Hever - Nonnenveld II**
Losse vondst van silex afslagen. Datering: neolithicum.

In de buurt van het projectgebied vermeldt de CAI verschillende vondstregistraties vanaf de metaaltijden tot de nieuwste tijd.

Met betrekking tot de metaaltijden:

- **ID 88: Boortmeerbeek-Hever - Kallebeekweg**
Vondst van een pijlpunt tijdens veldprospecties tussen 2005-2007. Datering: bronstijd.
- **ID 20051: Boortmeerbeek-Hever - Kallebeekstraat**
Toevalsvondst in 1967 van 3 urnen met crematieresten waarvan slechts één in min of meer gave was toestand. Datering late bronstijd⁷.
- **ID 1099: Boortmeerbeek-Hever - Heverheide**
Toevalsvondst van grote asurnen in 1740 en ook recenter in 1967⁸. Vermoedelijk zijn de asurnen afkomstig uit een grafheuvel. Ze worden toegeschreven aan de ijzertijd maar kunnen ook ouder zijn.

⁵ Domein Oudenhoven is opgenomen in de databank OE als bouwkundig en landschappelijk element. ID 134458, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134458>

⁶ FIERENS M. 1979, p. 48-50

⁷ VERBEECK M. 1982, p. 89-90.

⁸ LENS A. & MEGANCK M. 1987-1988, ongepagineerd.

- **ID 1679: Haacht - Hollaken II/Sint-Adriaan**
Tijdens zandwinningswerken in 1967 werd een 40-tal handgevormde, onversierde wandscherven, randscherven met vingertopindrukken, een wandfragment met reliëfversiering, huttenleem, fragmenten van maalstenen, ijzeren nagels en weefgewichten gerecupereerd. Datering: late ijzertijd.
- **ID 162886:⁹ Boortmeerbeek - Berg**
Een kunstmatige ophoging, strategisch gelegen in de nabijheid van de Oude Baan en het uiteinde van een donkengebied. Mogelijk een tumulus³.

Voor de Romeinse tijd:

- **ID 1679: Haacht - Hollaken II/Sint-Adriaan**
Tijdens zandwinningswerken in 1967 werd bouw materiaal aangetroffen waaronder fragmenten van dakpannen en aardewerk in witbakkende klei. Datering: Romeins, maar niet zeker.

Voor de middeleeuwen:

- **ID 828: Boortmeerbeek – Hof te Ghoye**
Site met walgracht. Nabij de pastorie: een omwald blok langs de Bruulstraat. Datering: late middeleeuwen.
- **ID 1098: Boortmeerbeek-Hever - Kwade Schranshoeve**
Site met walgracht. Datering: volle middeleeuwen.
- **ID 1552: Boortmeerbeek - Oude Molen**
Watermolen aan de Molenbeek of Weesbeek op ca. 800 meter ten zuiden van de molen van Servaes. De oudste vermelding gaat terug tot 1404. Hij behoorde waarschijnlijk toe aan het Audenhoven Kasteel. Deze watermolen is niet aangeduid op de Ferrariskaart.
- **ID 1673: Haacht - Hollaken I/Sint-Adriaan**
Vondst van een waterput tijdens het uitgraven van een vijver/zandwinning in 1967. Het onderste deel van de waterput was nog intact en bestond uit 2 halve uitgeholde eiken stammen. Diameter van ca. 1.20 m¹⁰.
- **ID 1679: Haacht - Hollaken II/Sint-Adriaan**
Tijdens zandwinningswerken in 1967 werd een Andenne wandscherf een randfragment van een kogelpot in reducerend gebakken aardewerk aangetroffen. Datering: vroege middeleeuwen.
- **ID 3000: Boortmeerbeek – Hof te Meerbeek**
Alleenstaande hoeve met walgracht. De oudste vermelding gaat terug tot 1286. Datering: late middeleeuwen. Oorspronkelijk was dit een feodaal, omwald hooghof-neerhofcomplex. De kasteelhoeve werd in 1964 afgebroken. De slotgrachten bleven grotendeels bewaard.
- **ID 10171: Sint-Antonius-Abtkerk**
Oorspronkelijk stond hier een 16de eeuwse kapel. De kerk werd volledig verwoest in WOI. Het kerkhof werd na de oorlog geruimd in 1920 bij de heropbouw van de kerk. Het huidige gebouw is een neogotische constructie uit ca. 1920¹¹.
- **ID 164985: Boortmeerbeek - Bieststraat I**
Muntvondsten. Zilveren munten types o.a. Vanhoudt G45 denier Hendrik II & III, Vanhoudt G 50 denier van Aleydis van Bourgondië. Datering: late middeleeuwen.

⁹ VERBEECK M. 1982, 66.

¹⁰ Inzameling van de vondsten gebeurde door de heemkundige kring. Vondsten worden bewaard in het Heemmuseum te Rijmenam.

¹¹ bouwkundig element ID: 41579, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41579>

- **ID 165018: Boortmeerbeek - Grootveldweg**

Vondst van een metalen object, mogelijk een fibula, tijdens metaaldetectie in 2014. Volgens dr. Rica Annaert is er gelijkenis met de 5de-eeuwse Angelsaksische *cruciform brooch*. Ook gelijkenissen met fibulatype uit Thuringen (eind 5de-begin 6de eeuw). Datering: vroege middeleeuwen.

Vondstregistraties uit de nieuwe tijd:

- **ID 1348: Boortmeerbeek – Heiken/de Stenenopper**

19de eeuwse wind/graaanmolen, werd vernield in 1914. In de Heikestraat tussen Grootveldweg en Kerkweg. Perceel 308a en b op de Popp kaart¹².

- **ID 3001: Boortmeerbeek - Watermolen van Servaes¹³**

De watermolen is rond 1775 gebouwd. Vermoedelijk stond op deze plaats voorzien een oudere molen.

- **ID 3004: Boortmeerbeek - Brouwerij "het Sas"**

De brouwerij werd gebouwd in 1748 en gesloopt in 1948. Kort daarna werd een nieuw gebouw opgericht.

- **ID 163380: Boortmeerbeek - Heikestraat I/Schippersbos**

Losse vondsten van o.a. een knoop met opschrift uit 1793-1800 en een munt van Joseph II 1780-1790.

- **ID Locatie 164985/ Boortmeerbeek**

Losse vondsten van een munt van 1700-1710 en aardewerk tijdens metaaldetectie in 2014.

- **ID 210755: Boortmeerbeek-Hever - Bieststraat IV**

Vondst van een muntgewicht, Portugese cruzado, tijdens metaaldetectie in 2016. Datering: 17de eeuw.

- **ID 219255: Boortmeerbeek - gemeentehuis**

Site met Walgracht t.h.v. het gemeentehuis. Zie 18de eeuwse Villaret en De Ferraris kaart.

- **ID 220486: Boortmeerbeek – Wespelaarsebaan**

Sint-Annakapel. Zie 18de eeuwse Villaret kaart.

Voor de nieuwste tijd vermeldt de CAI:

- **ID 164999: Boortmeerbeek Heikestraat II**

Een ontplofte obus uit WO I of II, gevonden tijdens metaaldetectie in 2014.

- **ID 165290: Boortmeerbeek**

Bunker VB 41 KW-Linie, connectiekamer. De KW-Linie is één van de verdedigingslijnen die net vóór WOII werden gebouwd om België te beschermen tegen een Duitse inval. Deze linie bestond uit 400 bunkers en liep van Koningshooikt tot Waver.

- **ID 165380: Boortmeerbeek**

Bunker VC 23 KW-Linie.

- **ID 165381: Boortmeerbeek**

Bunker VC 21 KW-Linie.

¹² FIERENS M. 1979, p. 100-103.

¹³ Complex van korenwatermolen en molenaarswoning. Korenwatermolen met turbine; maalvaardig maar niet in bedrijf.

In de omgeving werden de volgende archeologische onderzoeken uitgevoerd:

- **ID 163380: Boortmeerbeek - Heikestraat I/Schippersbos¹⁴**
Mechanische prospectie met ingreep in de bodem in 2014.
Registratie van structuren en vondsten uit WO I en WO II waaronder een Belgische loopgraaf uit het begin van WO I en een telecom-verbindingsgreppel tussen twee bunkers uit WO II. Ook enkele 18de eeuwse losse metalen vondsten werden geregistreerd.
- **ID 206923: Boortmeerbeek - Heikestraat III/Schippersbos**
Mechanische prospectie met ingreep in de bodem in 2014.
Registratie van een kringgreppel uit de bronstijd die zeer waarschijnlijk een grafheuvel afbakende. De gereconstrueerde diameter is ca. 40 m. De greppel is 2 m breed en 1,5 m diep.
Registratie van stookkuilen voor witlofoventjes uit de 20ste eeuw.
- **ID 207353: Boortmeerbeek-Hever - Bieststraat III¹⁵**
Mechanische prospectie met ingreep in de bodem in 2014.
Registratie van greppels vermoedelijk van percelen of afwatering uit de late middeleeuwen.
Bij metaaldetectie werden vondsten geregistreerd van de 16de tot de 20ste eeuw waaronder munten, gebruiksvoorwerpen en vooral voorwerpen die verwijzen naar oorlogen: 18de eeuwse kogels in lood, 20ste eeuwse kogels en een obus uit WOII.
- **ID 211806: Boortmeerbeek - Schippersbos¹⁶**
Mechanische prospectie met ingreep in de bodem in 2015.
Registratie van sporen uit de volle middeleeuwen o.a. kuilen. Er werden geen plattegronden van gebouwen in hout- of steenbouw aangetroffen. Registratie van 20ste eeuwse greppels en voorwerpen die verband houden met WO I en WO II o.a. kogelhulzen van machinegeweren, granaatscherven uit WO II, bajonet of gewerdolk in ijzer (WO I). Registratie van steentijd artefacten o.a. een neolithische pijlpunt, een distaal deel van een microkling in lydiet onder retouches en een afslag in donkergrijze vuursteen.
- **ID 217956: Boortmeerbeek - Sportveldweg¹⁷**
Mechanische prospectie met ingreep in de bodem in 2016.
Er werden geen grondsporen geregistreerd. Registratie van enkele mesolithische artefacten.
- **ID 219690: Boortmeerbeek - Bredepleinstraat¹⁸**
Mechanische prospectie met ingreep in de bodem in 2018.
Registratie van sporen uit de ijzertijd o.a. twee crematiegraven, greppels en een 10-tal mogelijke paalkuilen zonder duidelijke configuratie, grote hoeveelheid handgevormd aardewerk bij deze sporen en een 50-tal lithische artefacten. Registratie van structuren die mogelijk dateren uit het laat-neolithicum. Registratie van loopgraven uit WO I uitgegraven, door het 5de linieregiment. De loopgraven werden aangelegd langs de spoorlijn Mechelen-Leuven en de vaart. Het proefsleuvenonderzoek kende een vervolg d.m.v. een opgraving. Het eindverslag is nog niet beschikbaar.
- **ID 220556: Boortmeerbeek - Wespelaarsebaan-Gennickstraat¹⁹**
Mechanische prospectie met ingreep in de bodem in 2018.
Registratie van nederzettingssporen uit de ijzertijd.

¹⁴ BAKX R. e.a., 2014.

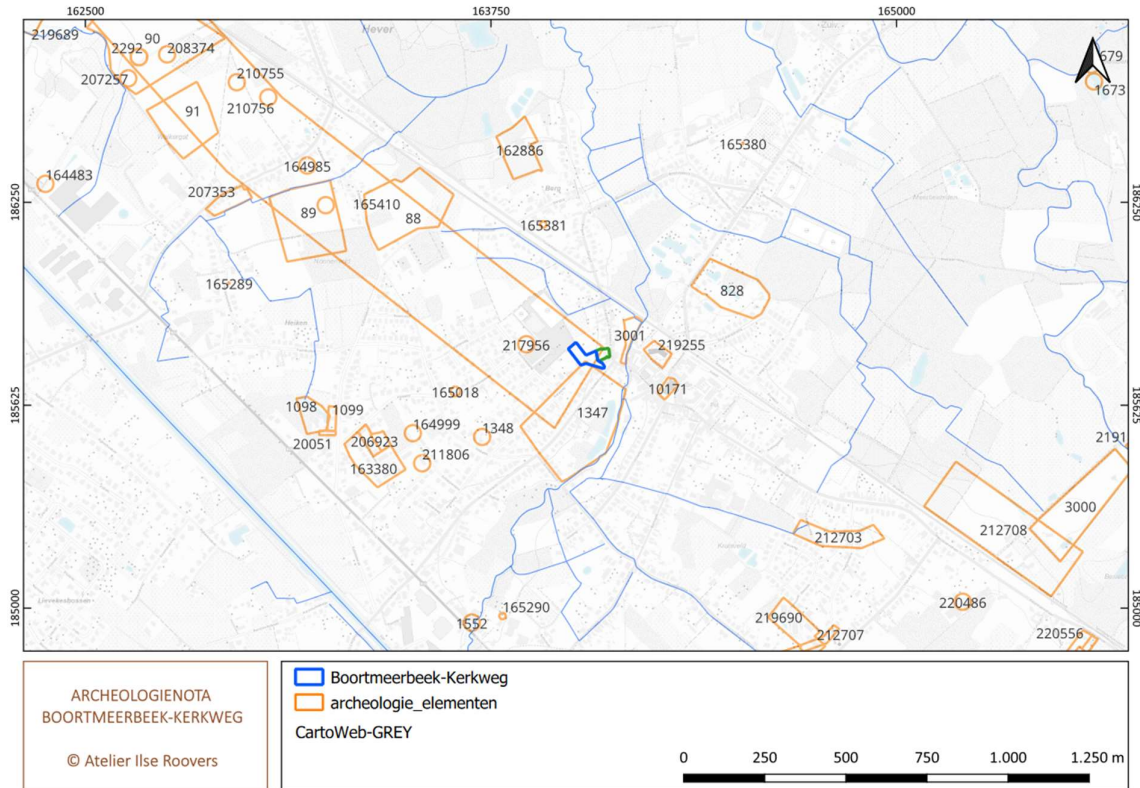
¹⁵ SCHELTJENS S. e.a., 2014.

¹⁶ VAN LIEFFERINGE N. e.a. 2015.

¹⁷ CLAESEN J. e.a. 2016.

¹⁸ BAEYENS N. 2018. <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/5941>

¹⁹ VANMONTFORT B., 2018.

Figuur 20: Archeologische elementen in de omgeving (bron: CAI, geopunt.be)

We besluiten dat er twee vondstregistraties binnen het plangebied Boortmeerbeek-Kerkweg zijn vermeld in de CAI-databank. De zuidelijke zone van het terrein maakte deel uit van een laat-middeleeuws site met alleenstaande hoeve en walgracht. Later bevond zich op het terrein een verdedigingselement uit de 18de eeuw.

In een straal van 1,5 tot 2 km rond het plangebied bestudeerden we alle vondstregistraties. Enkele vondsten vormen het bewijs dat de prehistorische jager-verzamelaar dit deel van de Zandleem- en Leemstreek bezocht. De oudste vondsten gaan terug tot het mesolithicum. Laat-neolithische structuren kwamen aan het licht in de nabije omgeving tijdens gravend onderzoek. Er zijn verschillende losse vondsten gekend uit de metaaltijden. Tijdens recent gravend onderzoek zijn ook nederzettingen- en begravingssporen aan het licht gekomen. We vermelden hier de vondst van een kringgreppel uit de bronstijd en crematiegraven uit de ijzertijd tijdens proefsleuvenonderzoeken. Of de regio ook Romeinse sporen herbergt, is thans onzeker. Volle en laat-middeleeuwse vondsten zijn gedocumenteerd via vondstmeldingen en opgravingen. De fibula, die nabij het terrein werd aangetroffen, kan wijzen op 5de eeuwse aanwezigheid wat een zeer interessant gegeven is omdat deze periode niet goed gekend is. In de middeleeuwen en nieuwe tijd zijn er in Boortmeerbeek verschillende economische activiteiten geregistreerd, o.a. de graanmolen, watermolens en de brouwerij. Boortmeerbeek is zwaar getekend door de oorlogen van de 20ste eeuw. Tijdens WO I en WO II heeft het dorp zware vernielingen gekend. Getuigen hiervan zijn de vele restanten van munitie, grondsporen tijdens recente onderzoeken en de bunkers van de KW-Linie.

3.3 Historische context

Zie archeologienota ID 15669, p. 27-36.

3.3.1 Toponymie en historische bronnen

Boortmeerbeek is een toponiem en betekent grens. Meer is een mark of grens en door het toevoegen van Boort wordt de betekenis benadrukt. Beek verwijst naar de ligging aan de Molenbeek of Weesbeek. De Molenbeek ontspringt in Boortmeerbeek nabij de grens met Hever en mondt uit in de Dijle. We onderzochten de historische en recente topografische kaarten maar hebben geen indicatieve toponiemen kunnen aanduiden.

De oudste historische bron die Boortmeerbeek, samen met Hever, vermeldt dateert uit het einde van de 13de eeuw. Beide dorpen zouden als kleine nederzettingen al vanaf de 10de eeuw hebben bestaan²⁰. Oude dorpskernen ontstaan vaak aan kruispunten van wegen. Mogelijk ontstond Boortmeerbeek op deze manier. De oude wegen zijn Leuven-Mechelen en Elewijt-Rijmenam. De baan Elewijt-Rijmenam heeft een Romeinse oorsprong.

Tijdens de Middeleeuwen was Boortmeerbeek alleszins van strategisch belang, vanwege de ligging aan de Dijle en aan het kruispunt van hogergenoemde wegen. Het dorp was een grenspost tussen het land van Brabant, waartoe Boortmeerbeek behoorde, en het Prinsbisdom Luik, waartoe Mechelen en Hever behoorden. Vanuit Boortmeerbeek beheerden de hertogen van Brabant het water- en weggennet dat kon geblokkeerd worden in tijden van conflict. Hever fungeerde als grenspost voor Mechelen. Het Heverse Kasteel de Ravesteyn speelde hierbij een belangrijke militaire rol. Het werd gebouwd in de 13de eeuw en uitgebreid in de vroege 14de eeuw, de periode waarin de Hertog van Brabant het grondgebied van Mechelen trachtte in te lijven. Uit dezelfde periode dateert het Hof van Audenhove te Boortmeerbeek waar de bestuursmacht zetelde. Op de mid-18de eeuwse Villaret kaart is het hof nog aanwezig: Adenhauwen châ(eau). Op de Ferrariskaart wordt het hof aangeduid maar niet benoemd²¹.

3.3.2 Cartografische bronnen

KAARTEN ZONDER GEOREFERENTIE

De oudste cartografische bron is de 16de eeuwse **kaart van Jacob van Deventer** (Figuur 15)²². Dit document maakt deel uit van de verzameling van gedrukte en handgeschreven kaarten van de Spaanse Nederlanden die in de Koninklijke Bibliotheek van Brussel bewaard wordt. De kaart werd opgemaakt in de periode 1536-1558. Op deze kaart zijn o.a. steden, dorpen, gehuchten en rivieren aangeduid. *Boortmeerbeek* is afgebeeld met kerk en groengewas. Ten noorden zijn *Rymenam* en *Kerbergen* gesitueerd, ten oosten *Haecht* en *Wespelaer*, ten zuiden *Campenhout* en ten westen *Heuer*. Boortmeerbeek wordt gesitueerd aan een waterloop, de Molenbeek of Weesbeek, maar deze wordt niet met naam genoemd. De Dijle is aangeduid als *Boeimeer Flu* (fluvius = Latijn: stroom) ten noorden van Boortmeerbeek die ten westen van Mechelen de naam *Deele Flu* krijgt. Een tweede 6de eeuwse cartografische bron die Boortmeerbeek situeert, is een **kaart van de Nederlanden van Sgrooten Christian** van 1573. Ze toont een eenzelfde beeld als de kaart van Jacob van Deventer²³.

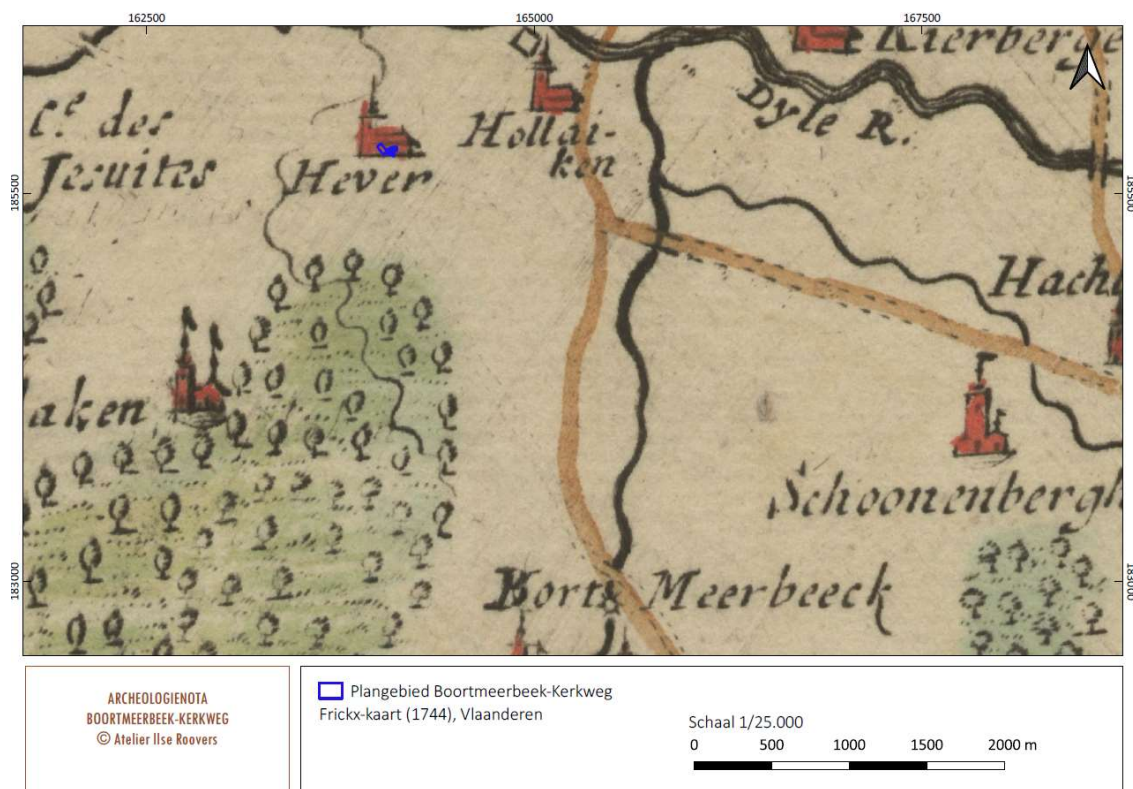
²⁰ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Boortmeerbeek> en <https://id.erfgoed.net/themas/13537>

²¹ Verschillende internetbronnen vermelden dat op de Ferrariskaart het *Casteel van Audenhoven* met naam vermeld wordt. Dit is niet correct.

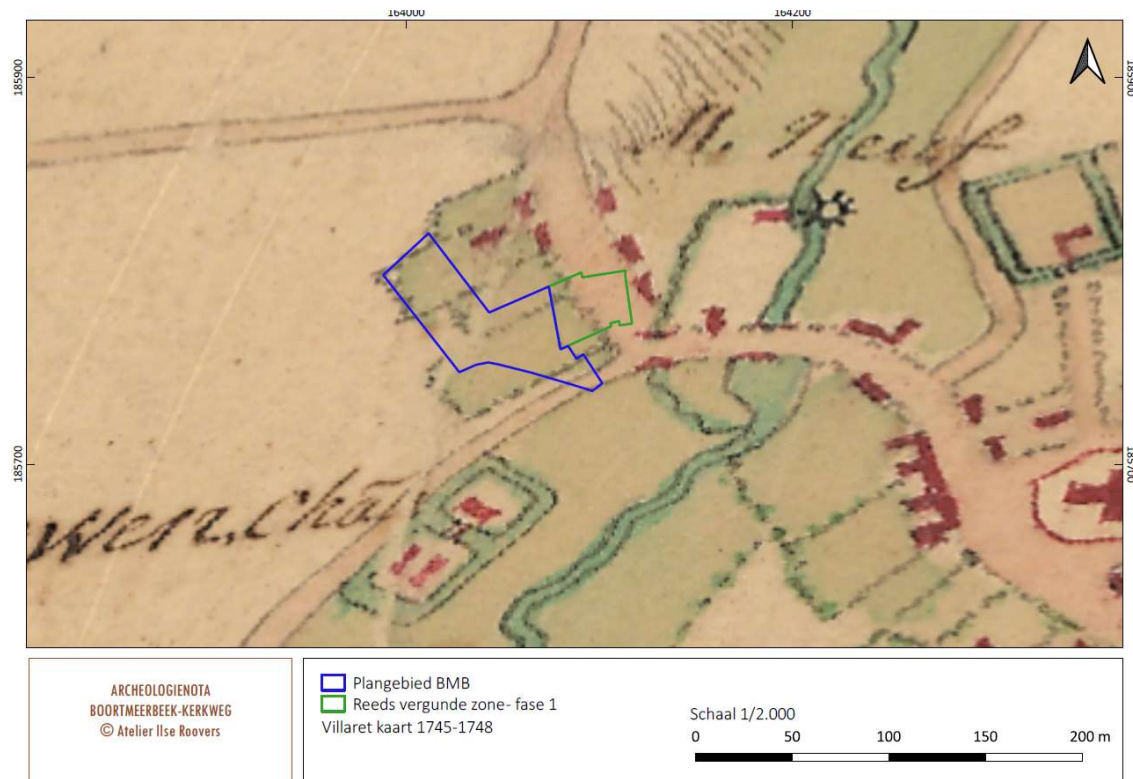
²² [www.cartesius.be. Ducatus Brabantiae: Cancellario senatui populoq. Brabantiae Iacobus Daven.](https://uurl.kbr.be/1438257)

²³ [www.cartesius.be. Nobilissimus Brabantiae ducatus, qui Mosa et Schaldi fluminibus orbiculariter fere circumscribitur et includitur.](https://uurl.kbr.be/1044397)

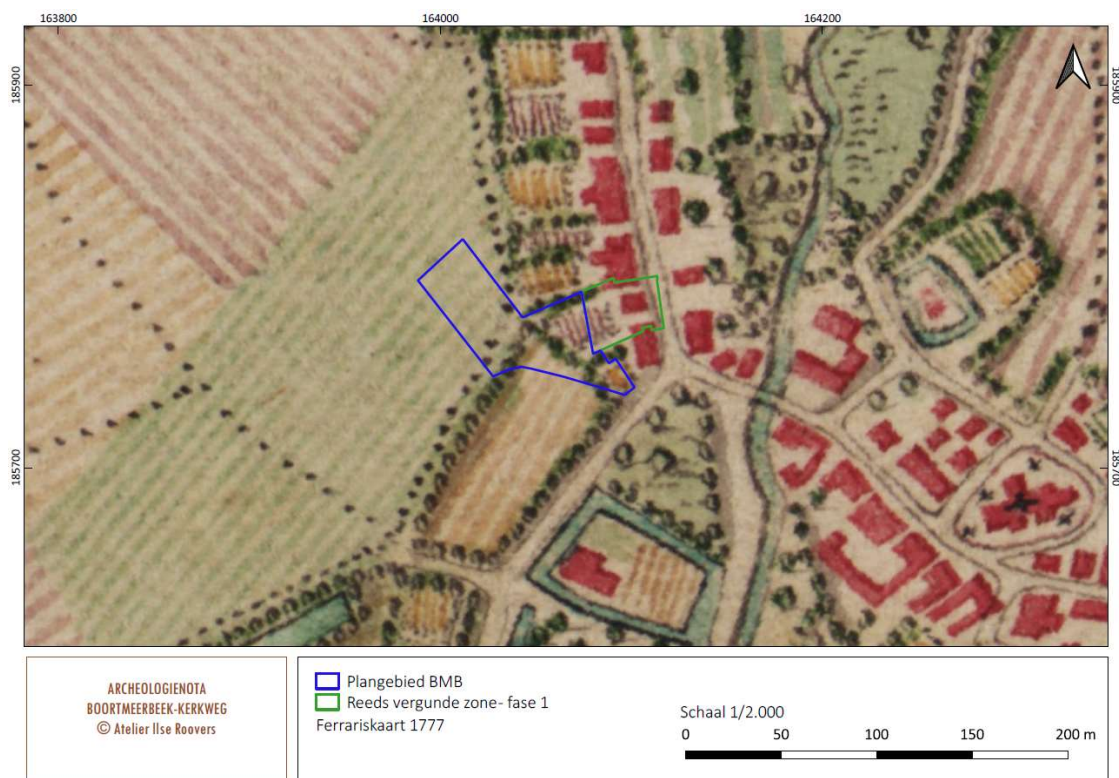

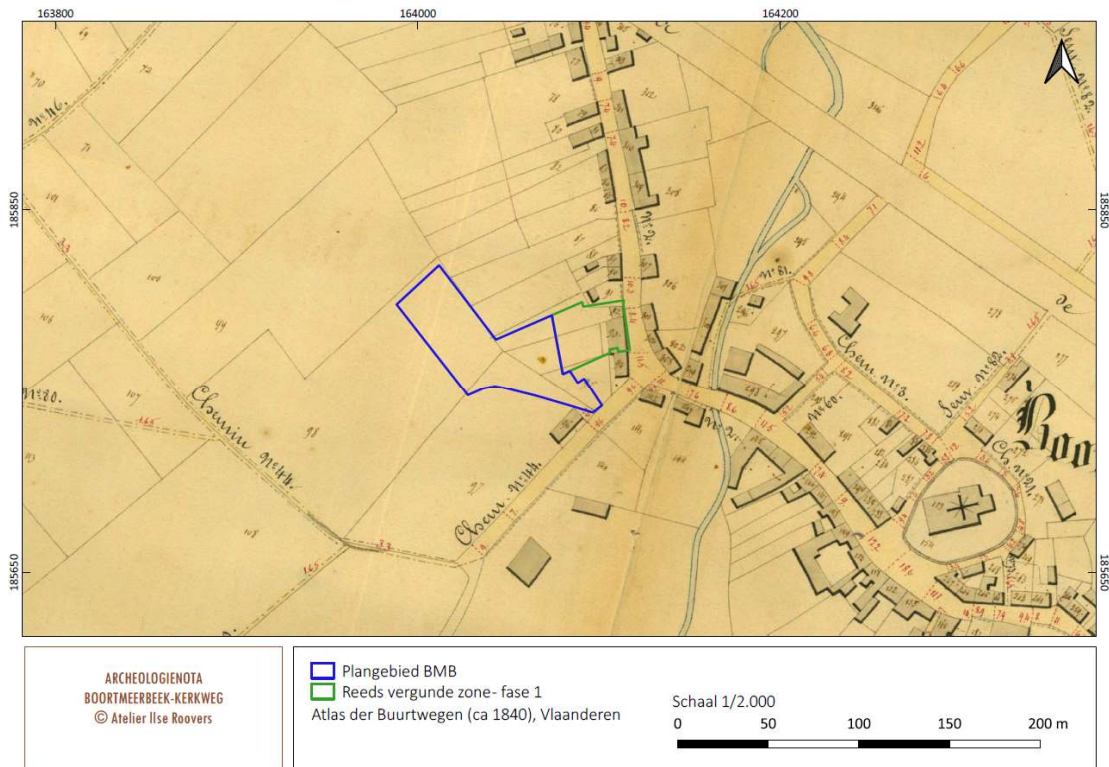
Figuur 22: Plangebied op Frickx kaart ca. 1712 (bron: geopunt.be)

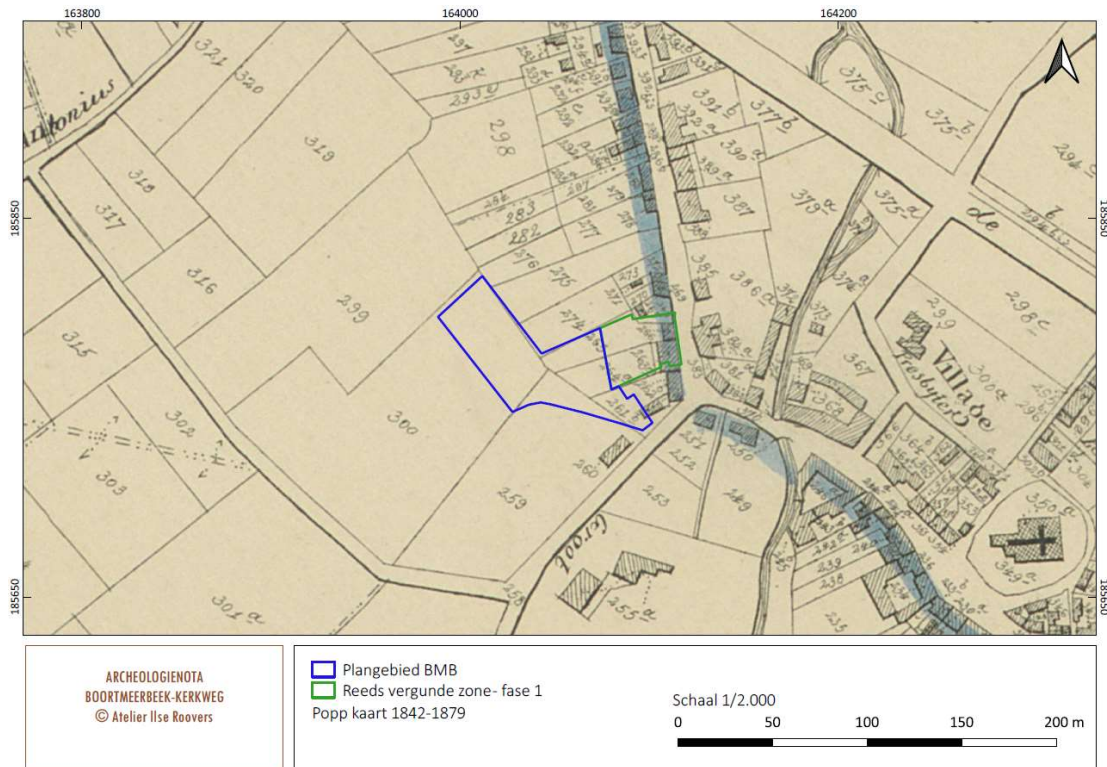
Figuur 23: Plangebied op Villaret kaart 1745-1748 (bron: geopunt.be)

Figuur 24: Plangebied op Ferraris kaart 1777 (bron: geopunt.be)

Figuur 25: Plangebied op Atlas der Buurtwegen ca. 1840 (bron: geopunt.be)

Figuur 26: Plangebied op Popp kaart 1842-1879 (bron: geopunt.be)

3.3.3 Topografische kaarten NGI en luchtfotografie

HISTORISCHE TOPOGRAFISCHE KAARTEN VAN HET NGI

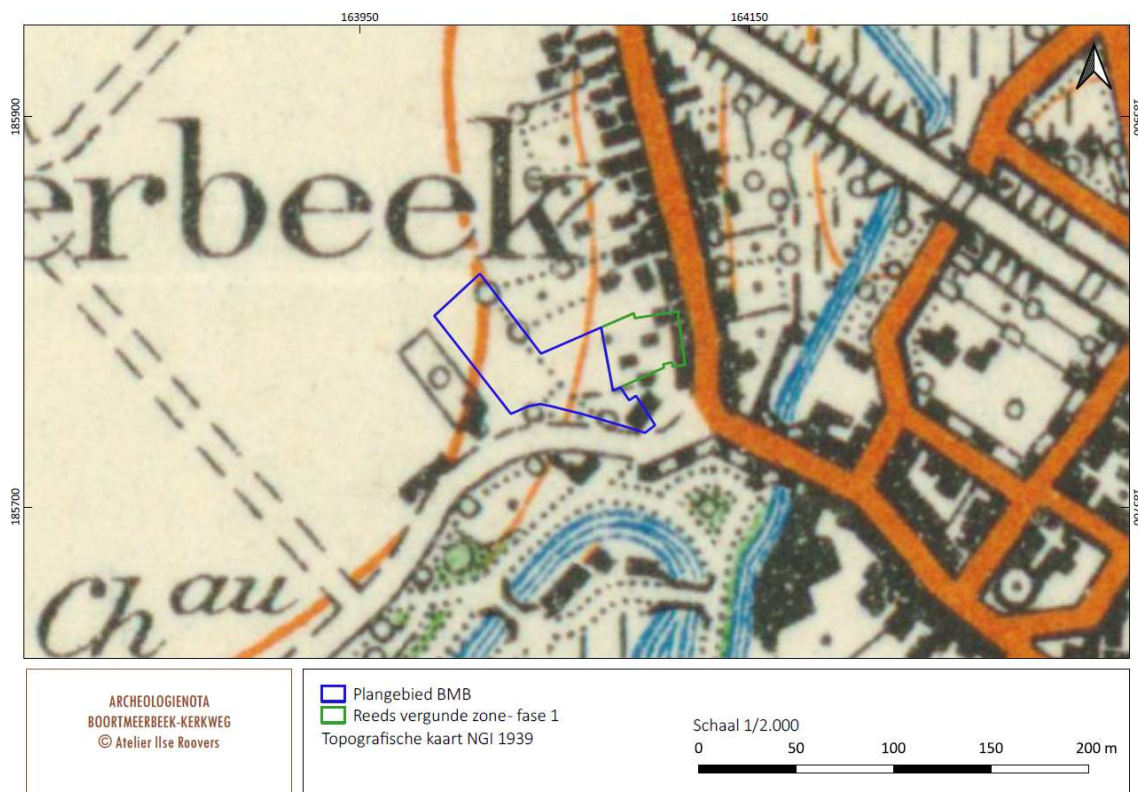
- Op de topografische kaart van **1873** zijn er geen wijzigingen t.o.v. de mid-19de eeuwse kaarten.
- In **1904** wordt het hoekperceel 263S Audenhovenlaan-Kerkweg bebouwd.
- Vanaf **1939** stellen we een toename van bebouwing vast op de achterliggende tuinen van de percelen 266F, 263M en 263K langs de Kap. A. Tobbackstraat.
- In **1969** komen er verschillende gebouwen bij achter de huizenrij op de percelen 266F, 263M en 263K. Op het weiland, perceel 300A, staat voor het eerst een gebouw. Het betreft een relatief groot gebouw in het midden van het weiland, mogelijk een stal. Ook perceel 263N is voor het eerst bebouwd. Deze bebouwing beslaat het volledige terrein.
- In **1981** is het grote gebouw op het perceel 300A, het weiland in de Kerkweg, niet meer te zien. Verder zijn er geen wijzigingen vast te stellen t.o.v. de voorgaande kaart.

LUCHTFOTO'S

- **Luchtfoto 1969-1979:** Op perceel 300A zijn ploegsporen waarneembaar. Het perceel 263N is volledig bebouwd met een groot gebouw met pultdak.
- **Luchtfoto 2000-2003:** Op perceel 300A is langs de Kerkweg een verharding en gebouw te zien. De zone is ca. 100 m² groot. Hoekperceel 263N is volledig verhard door gebouwen en een plein. De zone is ca. 425 m².
- Op de luchtfoto's 2005-2007, 2008-2011 en de meest recente luchtfoto zien we de laatste 20 jaren geen wijzigingen.

Figuur 27: Plangebied op topografische kaart NGI 1904 (bron: cartesius.be)

Figuur 28: Plangebied op topografische kaart NGI 1939 (bron: cartesius.be)

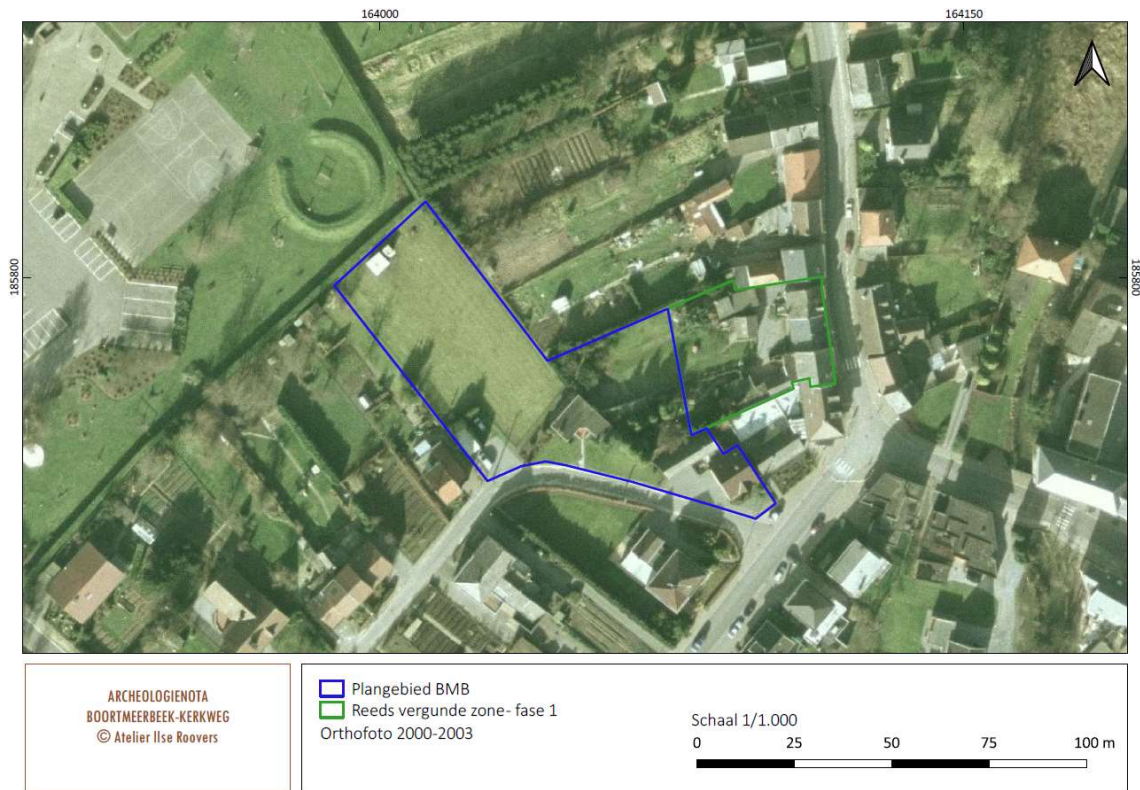
Figuur 29: Plangebied op topografische kaart NGI 1969 (bron: cartesius.be)

Figuur 30: Plangebied op topografische kaart NGI 1981 (bron: cartesius.be)

Figuur 31: Plangebied op luchtfoto reeks 1969-1979 (bron: ngi.be)

Figuur 32: Plangebied op luchtfoto reeks 2000-2003 (bron: ngi.be)

Aan de hand van de beschikbare historische en topografische kaarten en luchtfoto's kon de evolutie van het landgebruik binnen het plangebied en de ruimere omgeving vanaf de vroege 18de eeuw tot heden in beeld gebracht worden. We duiden de gekende verstoringen aan op het bijgevoegde plan (Figuur 32):

- Zone 1-2: Op de **percelen 266F, 263M en 263K** langs de Kap. A. Tobbackstraat, waar bouwphase 1 van dit bouwproject is gerealiseerd, stellen we historische bebouwing vast vanaf het einde van de 18de eeuw. Deze bebouwing kende een continuïteit tot heden maar is recent verwijderd.
- Zone 3-4-5-6: De achterliggende zones van deze percelen, waar de nieuwbouw is gepland, waren op het einde van de 18de eeuw ingericht als moestuin. Vanaf het midden van de 20ste eeuw worden er verschillende bijgebouwen opgetrokken.
- Zone 7: Het **hoekperceel Audenhovenlaan-Kerkweg 263S** wordt voor het eerst bebouwd in 1903 en kent een continuïteit van bebouwing tot heden.
- Zone 8: Het **perceel 263N** is volledig bebouwd sedert 1969. Het perceel is ingesloten door de percelen 266F, 263M en 263K.
- Zone 9: Het **perceel 259D** is grotendeels bebouwd vanaf de jaren 1969. Het betreft twee gebouwen en een verharding die nog steeds aanwezig zijn.
- Zone 10-11-12: Het perceel **300A** kent geen historische bebouwing maar is geploegd in de jaren 1969-1979. In 1969 was hier een gebouw aanwezig in het midden van het perceel maar is nadien afgebroken (zone 10). Op de meest recente luchtfoto was er grenzend aan de Kerkweg een bijgebouw met verharding uitgevoerd (zone 11) maar deze zijn inmiddels gesloopt.

We besluiten dat het terrein reeds gedeeltelijk verstoord is door bebouwing. De graad van verstoring bespreken we onder het punt 3.4 Terreinverkenning.

Figuur 33: Plangebied met aanduiding van de gekende verstoringen vanaf de late 18de eeuw tot heden (bron: ngi.be)

3.4 Controleboringen

Zie archeologienota ID 15669, p. 36-40.

Op 20 juli 2020 heeft dr. Peter Cosyns controleboringen uitgevoerd. In deze periode was de uitvoering van de eerste fase van het bouwproject op de aangrenzende percelen aan de gang.

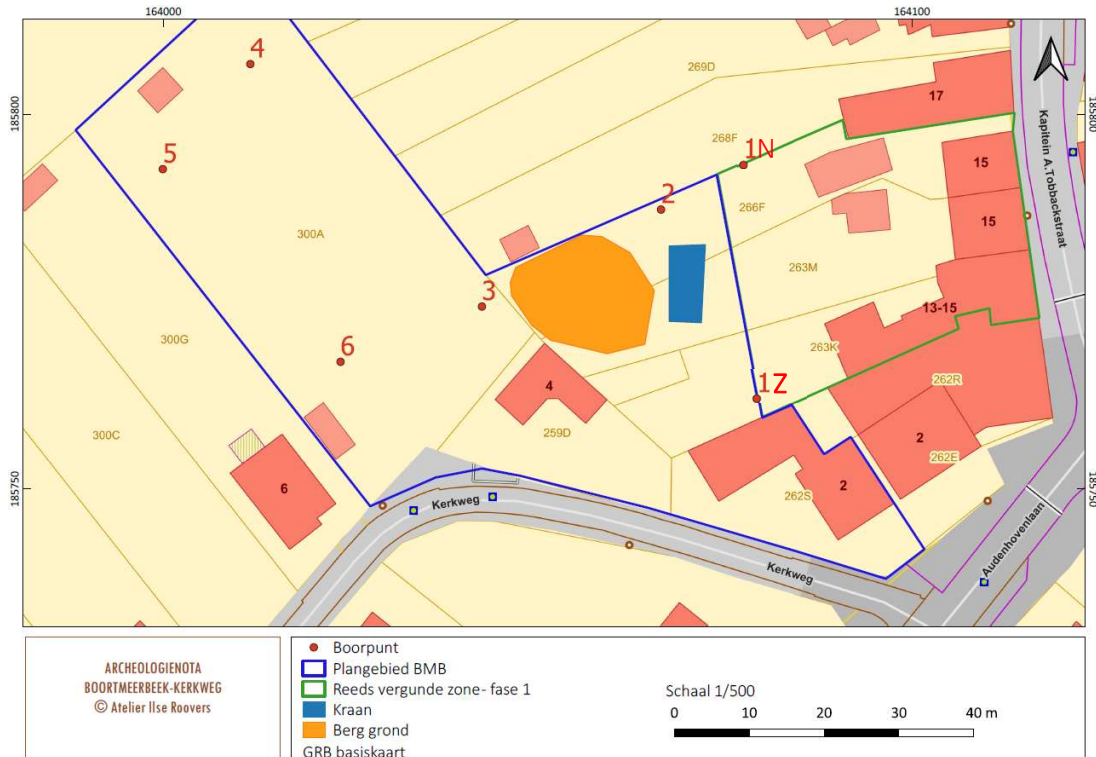
Foto 7: Percelen 266F, 263M en 263K – zicht op de uitvoering van de werken van Fase 1.

Foto 8: Perceel 263N met zicht op achterkant van perceel 259D – Kerkweg 4.

Op zeven plaatsen is de bewaringstoestand en -opbouw geverifieerd. Op het moment van het onderzoek in 2020 was het mogelijk om de profielwanden te observeren op het aangrenzende perceel. Daarbij zijn twee profielwanden 1N en 1Z in de bouwput gecontroleerd met als doel een inzicht te verkrijgen in de bodemopbouw en de bewaringstoestand van de oostelijke zone van het projectgebied (B1). Er zijn ook vijf controleboringen uitgevoerd (B2-6)(figuur 33-34). Daarvoor is een Edelmanboor diameter 10 cm gebruikt. De x en y coördinaten zijn ingemeten met een RTK-GPS met nauwkeurigheid van 1cm (planimetrie in Lambert 72 coördinaten EPSG 31370).

Ter hoogte van de percelen 259D en 262S aan de Kerkweg 4 en 2 zijn geen controleboringen uitgevoerd omdat beide percelen bebouwd zijn. In de westelijke zone van de kadastrale percelen 263K, 263M, 263N en 266F was het onmogelijk om controleboringen uit te voeren door de verharde werfinrit, het kraanplatform en een berg uitgegraven grond, die er op 15-12-2023 nog steeds ligt (figuur 33).

Figuur 34: boorpunten 2 tot 6 en de controlezones 1N en 1Z van profielwanden bouwput fase 1 (bron: geopunt.be)

Boorpunt	X EPSG 31370	Y EPSG 31370	Z + TAW
1N	164078	185771	9.96m + TAW
1Z	164079	185762	9.78m + TAW
2	164064	185785	10.04m + TAW
3	164044	185785	10.55m + TAW
4	164008	185505	10.62m + TAW
5	164001	185795	10.64m + TAW
6	164008	185505	10.71m + TAW

Figuur 35: boorpunten met Lambert 72 coördinaten (bron: geopunt.be en LIDAR/DHMII)

BOORPUNT 1 = PROFIELWANDEN 1N EN 1Z

Laag 1: 0-25 cm Bouwvoor: donkerbruin-grijs lemig zand, droog.

Laag 2: 25-60 cm Ap-pakket: bruin lemig zand, matig droog.

Laag 3: 60-80 cm Versterking: bruin-grijs gemengd met moederbodem. Bioturbatie of archeologisch spoor

Laag 4: > 80 cm Moederbodem: wit-geel-oranje gevlekt lemig zand, matig droog, mul.

De profielwanden van de bouwput tonen een onverstoord bodem met een plaggendeek van ca. 30-35cm onder de bouwvoor. De plag is 0,40-0,50 m dik. Daaronder ligt een mul, matig droge lichte zandleem met een wit-geel-oranje gevlekte kleur. Op 1,65 m -mv bevindt zich een grijsgroene strook glauconiethoudend kleiig zand.

Onder de Ap bevindt zich een verstoord zone van 20 cm dikte die bestaat uit een vermenging van bouwvoor en plaggendeek met moederbodem. Door de heterogene samenstelling van het pakket en de onduidelijke aflijning lijkt de verkleuring te wijzen op een strook met sterke bioturbatie, dan dat het de vulling van een spoor betreft.

Foto 9: profielwand aan de zuidzijde van de bouwput fase 1 (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 10: profielwand aan de zuidzijde van de bouwput fase 1 (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 11: profielwand aan de noordzijde van de bouwput fase 1 (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 12: profielwand zuidzijde bouwput fase 1 – twee sporen onder de Ap (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 13: profielwand zuidzijde bouwput fase 1 – doorsnede van de sporen onder de (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Nabij boorpunt 1Z zijn twee antropogene sporen met een donkergrijs-bruine vulling met baksteen- en houtskoolgruis waargenomen in het profiel. Het noordelijke spoor op 1,00 m -mv nog 0,27 m bewaard in de moederbodem (46 x 50 cm). Het ellipsvormige, zuidelijke spoor is 65 cm bewaard in de moederbodem en reikt tot aan de glauconiethoudende kleiig zandlaag. De noordzijde van bouwput 1 (1N) vertoont dezelfde bodemopbouw als 1Z en bestaat uit een dikke humeuze bovenlaag met een bouwvoor van 30 cm en daaronder een plaggenbodem van 40-50 cm. Daaronder bevindt zich een matig droge licht zandleemlaag met witgeel-oranje gevlekte kleur. Op 165 cm -mv vat het grijsgroene glauconiethoudende kleiig zand aan.

BOORPUNT 2

Foto 14: boorpunt 2 (foto: Peter Cosyns)

Laag 1: 0-25 cm	bouwvoor, donkerbruin-grijs, droog, mul.
Laag 2: 25-75 cm	Ap, donkerbruin, matig droog, weinig compact.
Laag 3: > 75 cm	moederbodem, oranje-grijsgroen gevlekt, matig nat, matig compact.

BOORPUNT 3

Foto 15: boorpunt 3 (foto: Peter Cosyns)

Laag 1: 0-25 cm	bouwvoor: donkerbruin-grijs zandleem, droog.
Laag 2: 25-40 cm	Ap: donkerbruin, matig droog, weinig compact.
Laag 3: > 40 cm	moederbodem, wit-bleekgeel zandleem.
- Boorpunt 3 heeft een humeus pakket van 40 cm met een ondiepe bouwvoor van 25 cm en een restant van een plaggendeek.

BOORPUNT 4

Foto 16: boorpunt 4 (foto: Peter Cosyns)

Laag 1: 0-30 cm	bouwvoor: donkerbruin-grijs lemig zand, droog.
Laag 2: 30-65 cm	Ap: bruin lemig zand, matig droog.
Laag 3: 65-90 cm	antropogeen spoor, bleekgrijs-geel gelaagd, matig droog.
Laag 4: > 90 cm	moederbodem, wit-geel-oranje gevlekt lemig zand, matig droog.

Boorpunt 4 bezit een bijkomende laag, namelijk laag 3. bleekgrijs-geel gelaagde pakket onder de Ap-laag is vermoedelijk de vulling van een archeologisch spoor. Er is geen dateerbaar materiaal aangetroffen in het spoor.

BOORPUNT 5 EN BOORPUNT 6

Foto 17: boorpunt 5 (foto: Peter Cosyns)

Foto 18: boorpunt 6 (foto: Peter Cosyns)

Laag 1: 0-30 cm	bouwvoor: donkerbruin-grijs lemig zand, droog, mul.
Laag 2: 30-55 cm	Ap-pakket: donkerbruin lemig zand, matig droog, weinig compact.
Laag 3: > 55 cm	moederbodem: wit-bleekgeel homogeen, matig droog, mul.

B5 en 6 vertonen een gelijkaardige bodemopbouw als B3 met een dun plaggendek en een homogene witte-bleekgele zandleem moederbodem. Ter hoogte van B3-5-6 is de bodemserie Pcm gekarteerd, B2-4 situeren zich t.h.v. de bodemserie Pdm.

Op basis van de controleboringen en de observaties van de wandprofielen van bouwput fase 1 besluiten we dat de **bodemopbouw intact** bewaard is. Indien archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, zullen ze goed bewaard zijn. In de wandprofielen van de bouwput fase 1 en in één boorpunt zijn antropogene sporen waargenomen. De kans is reëel dat er in het projectgebied archeologische sporen aanwezig zijn.

4 SYNTHESE

4.1 Conclusies uit de bureaustudie en waardebeoordeling

Het plangebied situeert zich in de gemeente Boortmeerbeek, in de Zandleem -en Leemstreek, op een **hogergelegen terrein** op ca. 1.4 km ten zuiden van de Dijle. De afwatering wordt geregeld door de Molenbeek of Weesbeek die op 60 m ten oosten van het terrein in noordelijke richting stroomt en uitmondt in de Dijle. Het terrein heeft een vlak hoogteverloop tussen 8.82 en 10.72m + TAW en ligt niet in overstromingsgevoelig gebied. De gekarteerde bodemtypes zijn OB, Pdm en Pcm. OB wijst op een verstoorte bodem maar het komt vaak voor dat in de zones die als OB zijn gekarteerd, toch gaaf bewaarde bodems worden aangetroffen. Pdm en Pcm zijn **plaggenbodems**. Het zijn zandleembodems die enkel verschillen in de drainageklasse van matig droog tot matig nat. Plaggenbodems zijn archeologisch interessante bodems. De eventuele bewaring onder de antropogene humuslaag van oudere sites en grondsporen is afhankelijk van de mate waarin de begraven bodem is opgenomen in de akkerlagen.

Op dit terrein zijn twee vondstregistraties vermeld in de CAI-databank. De zuidelijke zone van het plangebied maakte deel uit van een **laat-middeleeuws site met alleenstaande hoeve en walgracht**. Later bevond zich op het terrein een **verdedigingsselement uit de 18de eeuw**.

In een straal van 1,5 tot 2 km rond het plangebied bestudeerden we alle vondstregistraties. Enkele vondsten vormen het bewijs dat de prehistorische jager-verzamelaar dit deel van de Dijlevallei bezocht. De oudste vondsten gaan terug tot het mesolithicum. Laat-neolithische structuren kwamen aan het licht in de nabije omgeving tijdens gravend onderzoek. Er zijn verschillende losse vondsten gekend uit de metaaltijden. Tijdens recent gravend onderzoek zijn ook nederzittings- en begravingssporen aan het licht gekomen. We vermelden hier de vondst van een kringgreppel uit de bronstijd en crematiegraven uit de ijzertijd tijdens proefsleuvenonderzoeken. Of de regio ook Romeinse sporen herbergt, is thans onzeker. Volle en laat-middeleeuwse vondsten zijn gedocumenteerd via vondstmeldingen en opgravingen. De fibula, die nabij het terrein werd aangetroffen, kan wijzen op 5de eeuwse aanwezigheid wat een zeer interessant gegeven is omdat deze periode niet goed gekend is. In de middeleeuwen en nieuwe tijd zijn er in Boortmeerbeek verschillende economische activiteiten geregistreerd, o.a. de graanmolen, watermolens en de brouwerij. Boortmeerbeek is zwaar getekend door de oorlogen van de 20ste eeuw. Tijdens WO I en WO II heeft het dorp zware vernielingen gekend. Getuigen hiervan zijn de vele restanten van munitie, grondsporen tijdens recente onderzoeken en de bunkers van de KW-Linie.

Aan de hand van de beschikbare historische en topografische kaarten en luchtfoto's kon de evolutie van het landgebruik binnen het plangebied en de ruimere omgeving vanaf de vroege 18de eeuw tot heden in beeld gebracht worden. Op de percelen 266F, 263M en 263K langs de Kap. A. Tobbackstraat, waar thans de werken van fase 1 worden uitgevoerd, stellen we historische bebouwing vast vanaf het einde van de 18de eeuw. Deze bebouwing kende een continuïteit tot heden maar is nu recent verwijderd. De achterliggende zone van deze percelen, waar de werken van fase 2 en 3 zijn gepland, waren op het einde van de 18de eeuw ingericht als moestuin. Vanaf het midden van de 20ste eeuw zien we hier verschillende bijgebouwen. Deze bevinden zich voornamelijk in de zone waar fase 1 in uitvoering is. Het perceel 263N is volledig bebouwd sedert 1969. Het perceel is ingesloten door de percelen 266F, 263M en 263K. Het hoekperceel Audenhovenlaan-Kerkweg 263S wordt voor het eerst bebouwd in 1903 en kent een continuïteit van bebouwing tot heden. Het perceel 259D wordt grotendeels bebouwd vanaf de jaren 1969. Het betreft twee gebouwen en een verharding die nog steeds aanwezig zijn. Het perceel 300A kent geen historische bebouwing maar is geploegd in de jaren 1969-1979. In 1969 is hier een gebouw aanwezig in het midden van het perceel maar is nadien afgebroken. Het terrein is reeds gedeeltelijk verstoord is door bebouwing.

Op 20-07-2020 en 15-12-2023 bezochten we het terrein. Op 20-07-202 voerden we ook controleboringen conform de bepalingen in de CGP. Ook de profielwand van bouwput fase 1 werd geobserveerd. De **bodemopbouw** is **intact bewaard**, ook in de zone die gekarteerd is als een OB-bodem. We stellen vast dat er zich op drie plaatsen aftekenen onder de Ap-horizont waarvan twee antropogene sporen zijn.

4.2 Impact

De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een stedenbouwkundige handelingen, met name sloop en nieuwbouw.

Bij de archeologische evaluatie van stedenbouwkundige handelingen wordt rekening gehouden met de effectieve bodemimpact van de geplande werken. Voor dit plangebied houdt de bodemimpact het oppervlak van het terrein in. De diepte van de bestaande bodemverstoringen bedraagt vermoedelijk ca. 100 cm -mv voor verwijdering van bestaande funderingen en ca. 50 cm -mv voor de sloop van de bestaande verhardingen. De aanleg van de nieuwbouw met kelders zal een bodemimpact hebben van ca. 400 tot 500 cm -mv.

4.3 Kans op kennisvermeerdering

KANS OP KENNISVERMEERDERING INZAKE STEENTIJD ARTEFACTENSITES

De verwachting op het treffen van sites uit de steentijd is opgesteld op basis van VAN GILS & MEYLEMANS 2022 met afwegingskader en methodiek. Traditioneel wordt de aanwezigheid van steentijdsites aan ecologische parameters gekoppeld. Zones met een hoge dichtheid aan voedsel- en waterbronnen worden daarbij uitgelicht als zones met een verhoogde trefkans op vindplaatsen uit de steentijd. **Steentijdsites met een hoge densiteit aan artefacten** bevinden zich in specifieke landschappelijke posities, nl. droge zones die vlakbij water -zoals een meer, ven of rivier- zijn gelegen. De afstand tot het water vormt daarbij een bepalende factor. De voorkeurslocaties van de prehistorische jager-verzamelaar varieert daarbij sterk van regio tot regio. Voor dit plangebied, dat zich situeert in de Zandleem -en Leemstreek, is vastgesteld dat hoger gelegen ruggen langs vennen en waterlopen de ideale kampeerplaatsen vormen. Veel prehistorische activiteiten hebben echter een geringere archeologische afdruk nagelaten. We spreken dan van **steentijdsites met een lage densiteit aan artefacten**. De kans op het treffen van een steentijdsite met een lage densiteit aan artefacten kunnen we echter niet uitsluiten of bevestigen aan de hand van ecologische parameters.

De kans op kennisvermeerdering inzake steentijdsites met een hoge densiteit aan artefacten wordt **als laag ingeschat**:

- Het terrein voldoet niet aan de ecologische parameters, de interessante locaties voor steentijdkampen situeren zich op hogere en drogere bodems. Het terrein is laaggelegen op 60 m van de Molenbeek.
- Pcm en Pdm hebben een verbrokkelde textuur B-horizont waardoor de kans op bewaring van steentijdvindplaatsen -indien aanwezig- klein is.

KANS OP KENNISVERMEERDERING INZAKE SPORENSITES

De kans op kennisvermeerdering inzake sporensites vanaf het laat-neolithicum wordt **als hoog ingeschat**:

- De zuidelijke zone van het plangebied maakte deel uit van een **laat-middeleeuws site met alleenstaande hoeve en walgracht**. Later bevond zich op het terrein een **verdedigingselement uit de 18de eeuw**.

- Er zijn verschillende vondstmeldingen en archeologische onderzoeken geregistreerd in de nabije omgeving van het plangebied Boortmeerbeek-Kerkweg. Het betreft vondsten vanaf het laat-neolithicum tot de nieuwste tijd.
- Tijdens de controleboringen is een intact Ap-C bodemprofiel vastgesteld. Er is een hoge kans op een goede bewaring van archeologische sporen.
- Tijdens de terreinverkenning zijn op drie plaatsen antropogene sporen aangetroffen onder de Ap. Datering van de sporen was niet mogelijk.

4.4 Advies

Op basis van deze bureaustudie kan de aanwezigheid van een archeologische site ter hoogte van het plangebied Boortmeerbeek-Kerkweg niet worden uitgesloten. Gezien de impact van de geplande werken op de bodem wordt een verdergezet archeologisch vooronderzoek geadviseerd om de archeologische waarde van het terrein en de kans op kennisvermeerdering verder te kunnen bepalen.

Verdergezet archeologisch onderzoek naar steentijdsites met een hoge densiteit aan artefacten wordt niet geadviseerd. Uit de bureaustudie blijkt dat er een lage verwachting is op het aantreffen van deze vindplaatsen. Het terrein voldoet niet aan de ecologische parameters. Het bodemprofiel bezit geen intacte E- of B-horizont.

Verdergezet archeologisch onderzoek naar sporensites wordt wel geadviseerd omdat uit de bureaustudie blijkt dat er hoge verwachting is op het aantreffen van vindplaatsen vanaf het laat-neolithicum tot de nieuwste tijd. Sporensites zijn aanwezig in de nabije omgeving rond het plangebied. Tijdens de controleboringen is een intact Ap-C bodemprofiel vastgesteld. Er is een hoge kans op een goede bewaring van archeologische sporen. Omdat de kans hoog is om nog intacte sporen aan te treffen die een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de archeologische en historische kennis van een eventuele archeologische of historische site adviseren we een vervolgonderzoek.

Omdat de geplande ontwikkeling een verstoring inhoudt van het eventueel aanwezige bodemarchief, adviseren we een **verdergezet archeologisch vooronderzoek naar sporensites**. We stellen hiertoe het programma van maatregelen op in het tweede deel van deze archeologienota.

5 SAMENVATTING

Deze archeologienota is opgesteld om de locatie Boortmeerbeek - Kerkweg op archeologisch vlak te waarderen. De studie is uitgevoerd naar aanleiding van een omgevingsvergunning voor een stedenbouwkundige handeling, met name sloop en nieuwbouw.

Op basis van de landschappelijke en archeologische context kennen we aan het plangebied een lage verwachting toe op het aantreffen van steentijdsites met een hoge densiteit aan artefacten wordt niet geadviseerd. Het terrein voldoet niet aan de ecologische parameters. Het bodemprofiel bezit geen intacte E- of B-horizont. Vanuit een kosten-batenanalyse is verder *doelgericht* onderzoek naar steentijd artefactensites niet te verantwoorden en wordt dan ook niet geadviseerd.

Er is een hoge verwachting op het treffen van sporensites. Sporensites zijn aanwezig in de nabije omgeving rond het plangebied. Tijdens de controleboringen is een intact Ap-C bodemprofiel vastgesteld waardoor er een hoge kans is op een goede bewaring van archeologische sporen.

Omdat de geplande ontwikkeling een verstoring inhoudt van het eventueel aanwezige bodemarchief, adviseren we een **verdergezet archeologisch vooronderzoek naar sporensites**. We stellen hiertoe een programma van maatregelen op in het tweede deel van deze archeologienota.

6 BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES

UITGEGEVEN BRONNEN

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.

BAEYENS N. 2018: Archeologische prospectie Boortmeerbeek – Bredepleinstraat, RAAP België-rapport 159, Nazareth.

BAKX R., VANDERGINST V. & SMEETS M. 2014: Het archeologisch vooronderzoek aan het Schippersbos te Boortmeerbeek, Studiebureau Archeologie, Archeo-Rapport 200.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & DEVROE A. 2016: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Boortmeerbeek.
- Sportveldweg, Archeo-rapport 2016/002, Kortenen.

ERVYNCK A., DEBRUYNE S. & RIBBENS R. 2015: *Assessment, Een handleiding voor de archeoloog*. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.

FIERENS M. 1979: Boortmeerbeek. Van heerlijkheid tot gemeente, Boortmeerbeek.

GOOLAERTS S. & BEERTEN K. 2006: *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart – Kaartblad 16 Lier*, Leuven.

LENS A. en M. MEGANCK 1987-1988: De Gallo- Romeinse bewoning in Vlaanderen: Vlaams Brabant begrensd door Oost-Vlaanderen en het kanaal van Charleroi-Vlaams Brabant tussen het kanaal Brussel-Charleroi en de Dijle, (cursus historische kritiek), ongepagineerd.

SCHELTJENS S. e.a. 2014: Boortmeerbeek - Bieststraat. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Eenheid Prehistorische Archeologie, Katholieke Universiteit Leuven, Leuven.

SCHILTZ. M., VANDENBERGHE N. & GULLENTOPS 1993: Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest: kaartblad 24, Aarschot [1/50 000]. Belgische Geologische Dienst en Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.

VAN GILS M. & MEYLEMANS E. 2022: Booronderzoeken. Vooronderzoek naar artefactensites uit de steentijd: methodiek en afwegingen. Afwegingskaders agentschap Onroerend Erfgoed 11, Brussel.

VAN LIEFFERINGE N., VAN DER WAA M. & SMEETS M. 2015: Het archeologisch vooronderzoek aan het Schippersbos te Boortmeerbeek, Archeo-rapport 322.

VANMONTFORT B. 2018: Nota Boortmeerbeek Wespelaarsebaan-Gennickstraat. Verslag van resultaten, Leuven. <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/6231>.

VERBEECK M. 1982: Archeologische inventaris van Noordoost-Brabant. Kaartbladen 24/5-6 en 32/1-2, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Katholieke Universiteit Leuven.

DIGITALE BRONNEN

Agentschap voor geografische informatie: www.agiv.be

Agentschap onroerend erfgoed: www.onroenderfgoed.be

Bodemverkenner: www.dov.vlaanderen.be

Cartesius: www.cartesius.be

Cartoweb: www.cartoweb.be

Centraal Archeologische Inventaris: ID.erfgoed.net en

Databank ondergrond Vlaanderen: dov.vlaanderen.be

Geoportaal: geo.onroerenderfgoed.be
 Geopunt Vlaanderen: www.geopunt.be
 Inventaris onroerend erfgoed: www.inventaris.onroerenderfgoed.be
 Koninklijke Bibliotheek van België: www.kbr.be

7 LIJST VAN FIGUREN

- Figuur 1: Situering van het terrein op de topografische kaart (bron: geopunt.be)
 Figuur 2: Het plangebied op het Grootchalig Referentie Bestand. Reeds uitgevoerde fase van het bouwproject in het groen (bron: geopunt.be)
 Figuur 3: Situering van het plangebied op het terrein (bron: geopunt.be)
 Figuur 4: Situering van het terrein op recente luchtfoto (bron: geopunt.be)
 Figuur 5: Overzicht van de archeologische en historische perioden (bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen)
 Figuur 6: Plan bestaande toestand (bron: opdrachtgever)
 Figuur 7: Plan nieuwe toestand. Blok A-B-C, blok met vijf woonunits, inrit parkeergarage (bron: opdrachtgever)
 Figuur 5b: Het noordelijk blok omvat Fase 1 van het project. Deze werken zijn thans in uitvoering. Kaart op schaal 1/100 (bron: Architeam)
 Figuur 8: Terreinprofiel nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)
 Figuur 9: Terreinprofiel nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)
 Figuur 10: Terreinprofiel nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)
 Figuur 11: Niveau -1 (bron: opdrachtgever)
 Figuur 12: Boortmeerbeek-Kerkweg: hoogteprofiel 1 met WO doorsnede, hoogteprofiel 2 met NW-ZO doorsnede.
 Figuur 13: Plangebied op het LIDAR/Digitaal Hoogtemodel II. Hoogteprofielen 1 en 2 in het rood (bron: geopunt.be)
 Figuur 14: Plangebied op het LIDAR/Digitaal Hoogtemodel II (bron: geopunt.be)
 Figuur 15: Plangebied op de kaart van overstromingsgevoelige gebieden (bron: geopunt.be).
 Figuur 16: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart 1/50.000 (bron: dov.vlaanderen.be)
 Figuur 17: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (bron: dov.vlaanderen.be)
 Figuur 18: Plangebied op de digitale bodemkaart (bron: geopunt.be)
 Figuur 19: Plangebied op de potentiële bodemerosiekaart. Lichtgroen = zeer laag, groen = verwaarloosbaar erosiegevoelig, grijs = niet van toepassing, wit = geen info (bron: geopunt.be)
 Figuur 20: Archeologische elementen in de omgeving (bron: CAI, geopunt.be)
 Figuur 21: Detail uit de kaart van 1536-1558 door Jacob van Deventer (bron: cartesius.be en kbr.be)
 Figuur 22: Plangebied op Fricx kaart ca. 1712 (bron: geopunt.be)
 Figuur 23: Plangebied op Villaret kaart 1745-1748 (bron: geopunt.be)
 Figuur 24: Plangebied op Ferraris kaart 1777 (bron: geopunt.be)
 Figuur 25: Plangebied op Atlas der Buurtwegen ca. 1840 (bron: geopunt.be)
 Figuur 26: Plangebied op Popp kaart 1842-1879 (bron: geopunt.be)
 Figuur 27: Plangebied op topografische kaart NGI 1904 (bron: cartesius.be)
 Figuur 28: Plangebied op topografische kaart NGI 1939 (bron: cartesius.be)
 Figuur 29: Plangebied op topografische kaart NGI 1969 (bron: cartesius.be)
 Figuur 30: Plangebied op topografische kaart NGI 1981 (bron: cartesius.be)
 Figuur 31: Plangebied op luchtfoto reeks 1969-1979 (bron: ngi.be)
 Figuur 32: Plangebied op luchtfoto reeks 2000-2003 (bron: ngi.be)
 Figuur 33: Plangebied met aanduiding van de gekende verstoringen vanaf de late 18de eeuw tot heden (bron: ngi.be)
 Figuur 34: boorpunten 2 tot 6 en de controlezones 1N en 1Z van profielwanden bouwput fase 1 (bron: geopunt.be)
 Figuur 35: boorpunten met Lambert 72 coördinaten (bron: geopunt.be en LIDAR/DHMI)

8 LIJST VAN FOTO'S

Foto 1: Oostelijke zone van het plangebied - Kerkweg 2. Centraal op achtergrond: de inrit van de parkeerkelder onder de meergezinswoning K. Tobbackstraat 11-15 (reeds uitgevoerde eerste fase van het bouwproject op de aangrenzende percelen)(foto AIR)

Foto 2: De inrit van de parkeerkelder onder de meergezinswoning K. Tobbackstraat 11-15 (reeds uitgevoerde eerste fase van het bouwproject op de aangrenzende percelen)(foto AIR)

Foto 3: Oostelijke zone van het plangebied - tuinzone Kerkweg 2-4, in gebruik als bouwwerf (foto AIR)

Foto 4: Oostelijke zone van het plangebied - Kerkweg 4, te slopen woning (foto AIR)

Foto 5: Westelijke zone van het plangebied – dierenweide met stal (foto AIR)

Foto 6: Westelijke zone van het plangebied – tuinzone Kerkweg 4, in gebruik als bouwwerf (foto AIR)

Foto 7: Percelen 266F, 263M en 263K – zicht op de uitvoering van de werken van Fase 1.

Foto 8: Perceel 263N met zicht op achterkant van perceel 259D – Kerkweg 4.

Foto 9: profielwand aan de zuidzijde van de bouwput fase 1 (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 10: profielwand aan de zuidzijde van de bouwput fase 1 (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 11: profielwand aan de noordzijde van de bouwput fase 1 (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 12: profielwand zuidzijde bouwput fase 1 – twee sporen onder de Ap (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 13: profielwand zuidzijde bouwput fase 1 – doorsnede van de sporen onder de (foto: Peter Cosyns 20-07-2020)

Foto 14: boorpunt 2 (foto: Peter Cosyns)

Foto 15: boorpunt 3 (foto: Peter Cosyns)

Foto 16: boorpunt 4 (foto: Peter Cosyns)

Foto 17: boorpunt 5 (foto: Peter Cosyns)

Foto 18: boorpunt 6 (foto: Peter Cosyns)

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES